BAGA MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR
KAPOSVÁR

BUDAPEST, 1944. FEBRUÁR 9. — IV. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

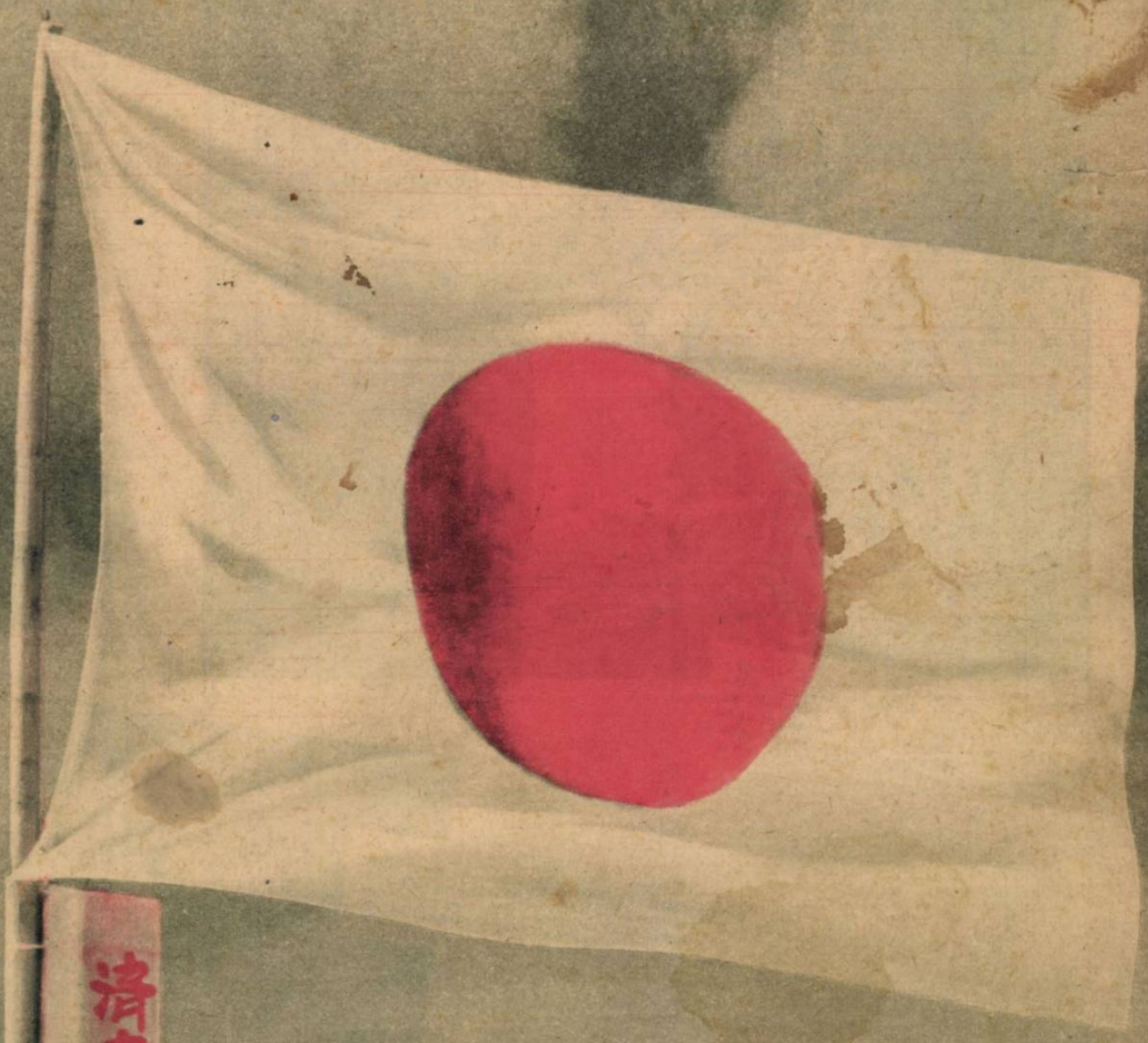

ÁZSIA FÖLDJE FELETT
LEGYŐZHETETLENÜL ÖRKÖDIK A JAPÁN LÉGIERŐ

ÁRA: 40 FILLÉR

Magyar inasok

Valaha, a derűs és patriarkális céh-világban a mester családjához tartozott a kis inas. Ott ült a gazda asztalánál, szeme előtt dolgozott a műhelyben, s esténként, takarodó harangszókor, ha rendbe tette már a szerszámokat, kitakarította a műhelyt, — bevonult kis kamrájába, álmodni a boldog időről, mikor ő is legény lesz s vándorútra indulhat, tapasztalatokat szerezni, messzi városokba, idegen országokba. Ma az iparostanonc élete, modern és racionálisnak hirdetett korszakunkban, bizony ridegebb már... A nagyváros üzemei nyelik el az ifjú nemzedéket, mely kénytelen megtanulni az élet kemény törvényeit s a család meleg fészkéből kirepülve, szinte inaskorának első órájától fogva érezni: harc a sorsa. Ki próbálta már követni a műhely és a munka tisztes szennyét ruháján viselő, s a koromról, olajról, enyv-szagról az első pillanatban felismerhető gyerek-embereket munka után, hogy lássa: hol pihenik ki fáradalmaikat, milyen az otthonuk, milyen környezetben élnek? A Magyar Futár fényképezőgépe ezeken az oldalakon megmutatja

MÁSFÉL ÓRÁNÁL többet tölt vonaton naponta WALEK JÓZSEF lakatos, ki Ecserről jár be munkahelyére... Négyen vannak testvérek. Szeptember óta tanul

PESTSZENTLŐRINCRŐL jár be munkahelyére TIMKÓ JÓZSEF motorszerelő. Naponta egy óránál többet tölt villamoson. Hetijegye van, de este, mikor már sötét van, az ütközőn utazik, mert úgy kényelmesebb...

CSIBI LAJOS lakatos, Háromszék megyéből jött Pestre szüleivel, akik elhelyezték az otthonban és hazautaztak... Még egy éve sem tanul, de már könnyebb hegesztéseket is rábíz a főnöke

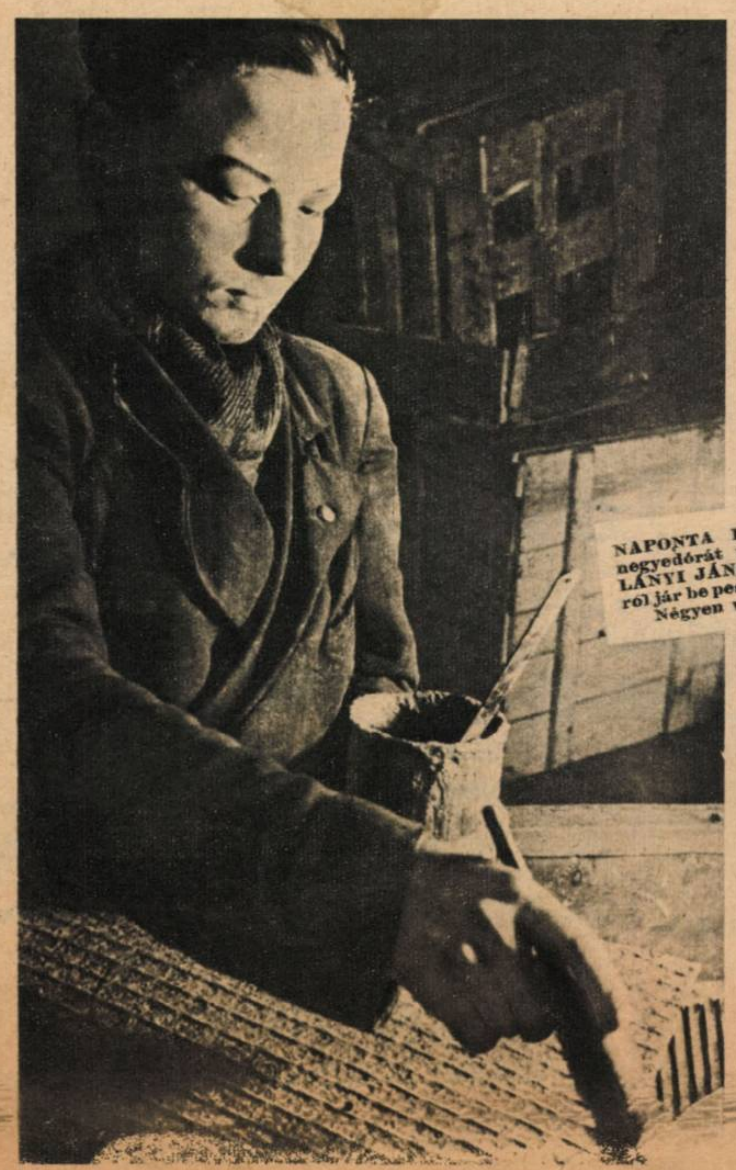

NAPONTA KÉTSZER háromnegyedórát vonaton tölt VILLÁNYI JÁNOS lakatos, ki Bjáról jár be pesti munkahelyére... Négyen vannak testvérek

LÁTOGATÁS A HUNYADI LÁSZLÓ LEVENTE TANONCOTTHONBAN. Éppen kihallgatást tart az intézet parancsnoka: szolgálat, jelentés, kérelem, panasz... Katonás rend és fegyelem uralkodik itt és mégis mindenkinek úgy szereti, mintha szülőháza volna, parancsnoka pedig édesapja lenne.

Mit csinálnak a fiúk munkahelyükön, szabadidejükben? — nézzük csak ezt a nyolcat...

sorsa, élete

(Jánosffy Endre felvételei)

a nagyváros tanoncainak „magánéletét". Íme: így szerzik meg a tudást, így küzdenek érte, s ilyen körülmények közt edződnek férfiakká . . .

Soha nem mulasztottunk el egyetlen alkalmat se, hogy rá ne mutassunk: mily végtelenül fontos a magyar kézmívesiparosság utánpótlásának ügye, s mennyire életbevágó kérdés az egész nemzet jövője szempontjából, hogy a műhelyek fiataljai emberi sorsban éljenek, szellemi, erkölcsi és fizikai épségükön hivatott nevelők őrködjenek! Nem egy vékony réteg műveltsége, pallérozottsága biztosítja az ország rangját az európai nemzetek közt, hanem a tömegek jóléte, minél több ember felemelése a gazdasági és kultúrális színtre.

A képriport magától beszél; megmutatja, milyen különbség van a korszerű otthonokban, erkölcsi és szellemi felügyelet alatt növekvő tanoncok élete s e világos, egészséges falakon kívülre szorultak sorsa között. Nem ismerhetünk fontosabb feladatot, mint hogy minél előbb minden budapesti kis inas beköltözhessék ilyen otthonokba!

SZABÓ GYÖRGY borbély, somogymegyei fiú s szakmája mellett, — mióta az ittfivérénél lakott egy szoba-konyhás lakásban, bátyja apósával és anyósával

KOVÁCS BÉLA, műszerész, Sárospatakról jött Budapestre s mielőtt az otthonba került, nagybátyjának szoba-konyhás lakásában lakott. A szobában nagybátyja, felesége, két gyereke és ő, a konyhában pedig egy házaspár húzódott meg albérletben

TOOK SÁNDOR asztalos, először otthon, Háromszékmegyében, Kökösön snszterinaskodott, azonban nem szerette szakmáját. Feljött Pestre asztalosinasnak s fivérétől, Sorok-árról járt be munkahelyére. Most már ő is a tanoncotthon lakója. Kilenc en vannak testvérek

MADARÁSZ GYÖRGY egy kis faluból jött Pestre, miután munkahelyet és az otthonban lakást biztosítottak számára. Kilenc éve árva, 14 éves, a szerződést most fogják megkötni

POVINGER GYÖRGY üveges, szülei elhaltak. Ő Salgótarjánból jött fel a fővárosba s azóta maga keresi kenyerét. Beállt inasnak. Először bátyjánál lakott, de nem nyugodott, míg az otthonba fel nem vették. Alig négy hónapja inas, de már önállóan is dolgozik, az otthon üvegezését ő végzi, mikor egy-egy ablak betörik, ezenkívül szabadidejében boxol s levente híradós-szakosztályba is jár

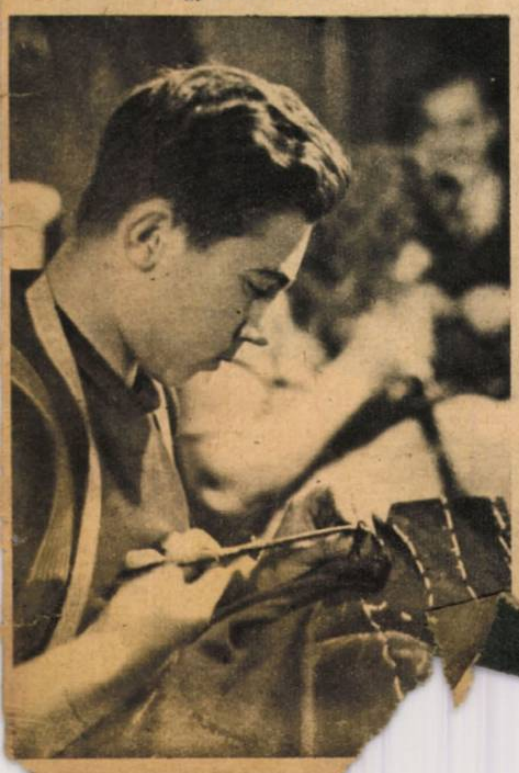

ZSIKAI ANTAL szabó, (Dombegyháza, Csanád m.) Először szüleinél lakott, de mikor azok elköltöztek Pestről, mindjárt felvették az otthonba. Apja napszámos. Egy és féléve inas

LAURENTZY RUDOLF könyvkereskedő, két évvel ezelőtt hagyta abba tanulmányait. Gyergyószentmiklósról jött a fővárosba s beállt tanoncnak.

FOLYTATÁS A TÚLOLDALON

POVINGER korához képest remekül sakkozik, TÓK azonban csak gibleej – most tanul...

ZSIKAI zenekarban játszik s ha van ideje, szorgalmasan gyakorol

MADARÁSZ (szabóinas – hasonlékye) Nem hosszu a korláton csúszva, de kal hamarabb...

Az otthon könyvtára és olvasó terme

SZABÓ és ZSIKAI billiárdoznak az otthonban, amely a családi fészek melegét pótolja és nemes szórakozást is ad szabad idejükben a tanoncoknak. Ez az otthon az ideál, a nem a tömeg-szállások.

LAURENTZI (könyv-kereskedő) és SZABÓ (borbély) szabadidejükben szorgalmasan birkóznak

HÉTRŐL HÉTRE

V

Kisértetek óráján

zörögnek elő lepleikben a népmesék csontvázai olyan sűrűn, mint ahogy nálunk mostanában a fórumra tolonganak a mult erkölcsi halottai. Úgylátszik, elérkezettnek vélik az időt, s valami kakasszót hallottak, amelynek szava nem hagyja nyugodni őket, bár alighanem csak saját fülük csengése tévesztette meg valamenynyiüket, hiszen fényes nappal van, s ebben a ragyogásban túlságos kiábrándítóan látszik rajtuk a síri penész, meg egy-két bélyeg is, amely figyelmezteti a velük találkozókat, hogy vigyázzanak, s vegyék észre, kikkel van dolguk... Aki az elmúlott héten kezébe vette a megaggult hazai marxizmus lapját, ugyancsak dörzsölhette a szemét, hogy vajjon 1944-et írunk-e hát, vagy megtréfálta az ujságárus, s egy múzeumból kicsempészett 1918 októberi példányt sózott reá. Ugyanaz a hetyke hang, ugyanaz a megrészegült önérzet harsog a Conti-utcai hasábokról, s ugyanaz az agitátoriskolában bőre kiképzett torok kiáltja, hogy ime, „elérkezik az idő, amikor a világ népeinek hatalmas kórusa különböző nyelveken és más-más hangon, de ugyanegy dalt énekel: a szocializmus győzelmes dalát..." Természetesen azét a szocializmusét, amelyet Peyer elvtársék árulnak, azét a vörös portékáét, amely igazi békebeli változatlanságában avasodott eddig az osztályharcos forradalom üzletének polcain. Kassán hirdették meg a vörös megváltás új húsvétját, a kuruc végvárban, a határ szomszédságában, abban a városban, amely annakidején csupán azért került a belopakodó cseh hordák kezére, mert az elvtársak elődei, sőt a szónoki dobogón lévők közül is néhányan mindent elkövettek 1918 októberében a magyar fegyver összetöréséért, s a védekező kard után nyúló kezek elzsibbasztásáért. Ők mondják, hogy senki hitelesebben nem őrzi ennek az októbernek szellemét, politikai örökségét, mint a hazai szociáldemokrácia, s miközben ezt így beismerik, még van bátorságuk igérgetni a visszatérő marxizmust, s a szocializmus győzelmi dalának kórusát, amelyről nagyon jól tudjuk: mennyire nem a magyarság diadalát hirdetné.

Monopoliumra

törnek, — s ki tudná megmondani, mi okból, — annyira erőseknek érzik magukat, hogy tegnapi fegyvertársaikat is cserbenhagyják, nyiltan becsmérlik. Eddig még csak a munkásság szabadalmazott megváltóinak hirdették magukat, ma már azt a bizonyos „polgárt" is ők akarják boldogitani, s tehetetlen asztaltársaságnak, műkedvelő álomkergetőnek gyaláznak mindenkit, aki nem Marx-Mardocháj evangeliuma szerint szeretné berendezni az új Európa paradicsomát. Csak taktikából szövetkeztek a humanista entellektüelekkel, taktikából hívták vendégségbe a Népszava piruló lapjaira a polgári világ szellemi augurjait, s az első alkalommal, amikor úgy érzik: megállhatnak már a lábukon nélkülük is, gorombán kitaszigálják őket az együttműködés fényes aklából. Jó lecke volna ez az érdekelteknek, ha egyáltalán akadna még lecke, amelyből tanulni képesek, de, sajnos, a józan magyar közvélemény e derék urakról már vagy huszonöt esztendő óta tudja, hogy nem fog rajtuk semmiféle tanítás. Ők megmaradtak szorgalmas balekeknek, lelkes idealistáknak, akik elhiszik, hogy a farkasra ráragad a báránybőr, s a szelíd gyapjú alatt ragadozó fogai is lekopnak. Most, persze, sértődötten duzzognak majd egy darabig, nyilatkozgatnak, mormognak, hogy aztán pár hónap mulva, ha a Conti-utcának megint szüksége lesz egy kis polgári és nemzetiszínű alibire, ha a szelek más felől fújnak, s be kell vonni a félárbócra már felhúzott vörös lobogót, őket állítsák oda a kirakatba, bizonyítani: milyen jámbor, tisztes, jóakaratú emberek ők ezen a földön... A polgári baloldal sajtója a goromba és diplomatikusnak egyáltalában nem mondható visszautasítás és rendreintés óta ijedt tanácstalansággal hallgat, s most megint hiába keressük a humanizmustól, megértéstől, emelkedettségtől ragadós hasábokon a fölényes fejtegetéseket, hogy a polgári, sőt keresztény józanoknak is kutyakötelességük együtthaladni a hazai marxizmussal a nemzet megmentése érdekében, mert a szociáldemokrácia régen nem az már, ami volt, ahány elvtárs van, az mind vasalt pantallóban jár, s úgy gondolkozik, mint a lipótvárosi kaszinó alapító tagjai.

A liberalizmus is

kapott egy szószólót, s a jámbor magyar most már igazán nem tudja: kinek higyjen inkább, kinek a szíves hivogatására hallgasson? Menjen-e Peyer elvtársék után a diadalmas forradalomba, vagy kanyarodjék egy jó nagyot, vissza a mult század közepéig, s kövesse a szabadelvű gondolat új hazai Mózesét, Baranyai Lipótot, aki az igazi Kánaánt a liberalizmus második honfoglalásában mutogatja. Érte nem is kell egyebet tennünk, mint hogy agyonverjük Smith Ádám elvi ellenfeleit, esetleg feltámasztjuk Wahrmann Móricékat, visszahívjuk az emigráns közgazdasági nagyságokat, bocsánatot kérünk az izraelitáktól, s kihirdetjük, hogy mindaz, ami eddig történt, tévedés volt, erősen szánjuk-bánjuk, mert az üdvösség a polgári közszabadságokban, meg a szabadversenyben van mégis, s aki egyebet hirdetett, az égetni való eretnek... Az országos kaszinóban bizonyította be a Nemzeti Bank volt elnöke, hogy minden más kísérletezés hiábavalónak bizonyult, s jobbat, szebbet, az emberiség boldogítására alkalmasabbat, legkopaszabb és legbölcsebb koponyák se tudtak eddig kitalálni a szabadelvűségnél, ideje hát, hogy a magyar középosztály ezt végre felismerje... Mert a jeles szónok szerint senki más nem alkalmas a liberalizmus reaktiválására, mint a közhivatalnok, s a szabadfoglalkozású magyar értelmiség. A parasztot, munkást meg se kell kérdezni, az örülhet, ha ilyen páratlan ajándékot nyujtanak át neki. Minek is így zavarba hozni az érdekelteket, ugyebár? Az igazi szabadelvűség, s a polgári közszabadság megvalósítása ott kezdődik, hogy mi elhatározzuk: mi a jó, szép és üdvös, s akinek nem tetszik, az akár ki is vándorolhat a hon határai közül. Van már erre példa, ugyanezt tették azok a javíthatatlan elemek is, amelyek annakidején a gazdasági és politikai liberalizmus virágkorában hajórakományszámra keltek át az óceánon, mert finnyásak voltak az elvekkel szemben... Majd jön helyettük most is más, úgy, ahogy akkor jöttek Galiciából a derék és polgárosult izraeliták, akiknek sokkal több érzékük volt Smith Ádám bölcsességeihez, tanításainak hasznosításához, mint a műveletlen parasztoknak.

Az idő,

s a tapasztalat megtaníthatta volna már a demokráciákat arra, hogy a nacionalizmus nem könnyű ellenfél, az öntudatos nemzetek sokkal eredményesebben tudnak ellentállni a diplomácia mesterkedéseinek, vagy akár a durva erőszaknak is, mint a lagymatag polgári társadalmak, s azok a rendszerek, amelyeket a pártokkal való örökös kompromisszumkötések tesznek habozókká, a felelősségtől irtózókká. A második világháború korszakának egyik legnagyobb diplomáciai kudarca volt az, amely az angolszász hatalmakat Spanyolországgal szemben érte e napokban, közvetlenül azután, hogy az Egyesült Államok irgalmatlan gazdasági nyomására Argentina elhatározta a tengelyhatalmakkal való szakítást. Odaát az USA-ban azt hitték, hogy elegendő lesz majd az olajszállitóhajók kifutásának megtiltása, Madrid is mindjárt térdre esik, s engedelmesen teszi, amit parancsolnak neki. A spanyol kormány ünnepélyes, határozott nyilatkozata kiábrándíthatta a könnyű siker reményéből Londont is, Washingtont is, s a demokráciák megint egyszer megtanulhatták, hogy azokat a népeket, amelyek belekóstoltak már az ő értelmezésük szerint való „szabadságoc", akik kipróbálták a legszélsőbb baloldaliság sivár örömeit, sokkal jobban megacélozódtak, mintsemhogy fenyegetésekkel, igéretekkel el lehetne őket tántorítani világos, tiszta világnézetük alapjairól. A nemzeti rendszer öntudatot ad a népeknek, s megtanítja azokat, hogy az áldozat és lemondás szentebb dolog, a szegénység és nélkülözés érdemesebb, mint a megalkuvás, s az időtlen becsület megőrzése a jövő szempontjából fontosabb, magasabbrendű érték egy-egy nemzedék jóléténél és a világ javaiban való duskálásánál. A spanyol nép, amelynek hazáját felgyujtották, tulságosan közel érzi még a tapasztalatokat ahhoz, hogy bármivel elszédíthessék, s azok a nemzeti tömegek, amelyek a polgárháború rémségei között vérüket ontották az igazi szabadságért, semmiféle barátság kedvéért nem hajlandók hazájukat kiszolgáltatni olyan demokráciának, amely mögött — Moszkva árnyéka vöröslik.

Soha jobban

nem éreztük igazságát és szükségességét annak a számtalanszor elmondott követelésünknek, hogy a holnapi magyar iparos-nemzedéknek emberhez méltó életfeltételeket kell biztosítanunk, mint érezzük most, amikor a Magyar Futár hasábjaira összeválogattuk egy képriport anyagát. Az ellátatlan és otthonokban élő tanoncok sorsának kegyetlen különbsége, amely a fotografiákról minden szónál meggyőzőbben beszél hozzánk, azt sürgeti, azt követeli tőlünk, hogy minden alkalmat ragadjunk meg e kérdés felszínen tartására. Az ország jövője, — hányszor leírtuk ezt a nyilvánvaló igazságot! — azt követeli, hogy minél nagyobb tömegben legyenek képzett, erős kisegzisztenciáink, mert egyetlen nemzet rangját, nemzetközi fontosságát, gazdasági és kulturális súlyát se a vékony középosztálybeli rétegek szabják meg, hanem igenis a sokaság, amelynek tudása hasznos, gazdaságilag érték, emberi magtartása pedig öntudatos. De hogy kívánjuk akár csak a mesterség tökéletes elsajátítását is attól a gyermektől, aki már serdülő korában a legnagyobb nélkülözések, lemondások között kénytelen élni, s hogy akarunk belőle a nemzetnek hű fiat, az államnak áldozatkész polgárt nevelni, ha létkörülményei inasidejének legelső napjaiban kiszolgáltatják a szociális demagógiának, s a forradalmi gondolkodásnak? Sokat beszélünk a szociális állam feladatairól, de ha valamit tenni is akarunk, a legelső cselekedeteink közt kell lennie a tanoncellátás intézményes megszervezésének. Ez nem társadalmi feladat, nem karitatív tevékenység, amelyet rábízhatunk a jószívű kegyes egyesületekre, hanem igenis: nemzetvédelmi kötelesség s elmulasztásáért a mi nemzedékünket ítéli majd el egy józanabb és világosabban látó jövő!

HONVÉDEINK DICSŐSÉGE

CZEMBER IMRE
főhadnagy, Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme hadiszalagon a kardokkal

HERBERT FERENC
főhadnagy, Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme hadiszalagon a kardokkal

Ifj. WÉBER FERENC
hadnagy, Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme hadiszalagon a kardokkal

lásztoczi SEBEÖK L. BÉLA
hadnagy, Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme hadiszalagon a kardokkal

BOROSS FERENC
hadnagy, Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme hadiszalagon a kardokkal

CSÁTHY LÁSZLÓ
hadnagy, Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme hadiszalagon a kardokkal

Ifj. DÉKÁNY BÉLA
zászlós, Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme hadiszalagon a kardokkal

NAGY ZOLTÁN
zászlós, Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érem

MUSITS JÁNOS
törzsőrmester, Magyar Bronz Érdemkereszt hadiszalagon

NÉMEDI ISTVÁN
hadapród őrmester, Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érem

KERCSMÁR FERENC
őrmester, Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érem

MEHÉSZ JÓZSEF
őrmester, Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érem, Magyar Bronz Vitézségi Érem

SEBESSY ÖDÖN
őrmester, Magyar Bronz Érdemkereszt a hadiszalagon

VERMES PÉTER
őrmester, Magyar Bronz Érdemkereszt a hadiszalagon

NYÉKI BÁLINT
őrmester, Magyar Bronz Érdemkereszt a hadiszalagon

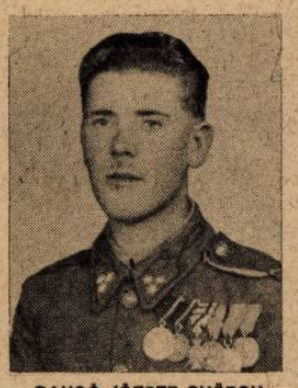

BANGÓ JÓZSEF GYÖRGY
szakaszvezető, Magyar Nagy Ezüst Vitézségi érem, Magyar Bronz Vitézségi Érem

KÁDÁR NÉMET VINCE
szakaszvezető, Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érem

MOLNÁR LASZLÓ
szakaszvezető, Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érem, Magyar Bronz Vitézségi Érem

KÁNTOR GÉZA
szakaszvezető, Magyar Bronz Érdemkereszt a hadiszalagon, Magyar Bronz Vitézségi Érem

HORVÁTH GYULA
szakaszvezető, Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érem

TORMA ISTVÁN
szakaszvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem kétszer

HORNYÁK ISTVÁN
szakaszvezető, Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érem

BOGÁR LÁSZLÓ
szakaszvezető, Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érem

TOMEG JÓZSEF
tizedes, Magyar Bronz Vitézségi Érem

KISS ISTVÁN
tizedes, Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érem

SZÁVAI SÁNDOR
tizedes, Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érem, II. osztályú Német Vaskereszt

KEREZSI LÁSZLÓ
tizedes, Magyar Bronz Vitézségi Érem

RÓZSÁS GÁBOR
tizedes, Magyar Bronz Vitézségi Érem

SZABÓ BÉLA
őrvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem kétszer

HOLVÁTH ANDRÁS
őrvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

FÜLÖP MÁRTON
honvéd, Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érem

PELLE JÓZSEF
főhadnagy, hősi halált halt

FÜLÖP KÁLMÁN
hadnagy hősi halált halt

UJSZÁSZI LÁSZLÓ
szakaszvezető, eltűnt

TRUMMER PÁL
honvéd hősi halált halt

NAGY ELEK KÁLMÁN
honvéd, hősi halált halt

KELESPITZ EMÍL
honvéd

KALAR JÁNOS
őrvezető, eltűnt

Magyar képhirado

A KORMÁNYZÓ ÚR MEGLÁTOGATTA AZ ÁLLAMI ALKALMAZOTTAK ÚJ KÓRHÁZÁT

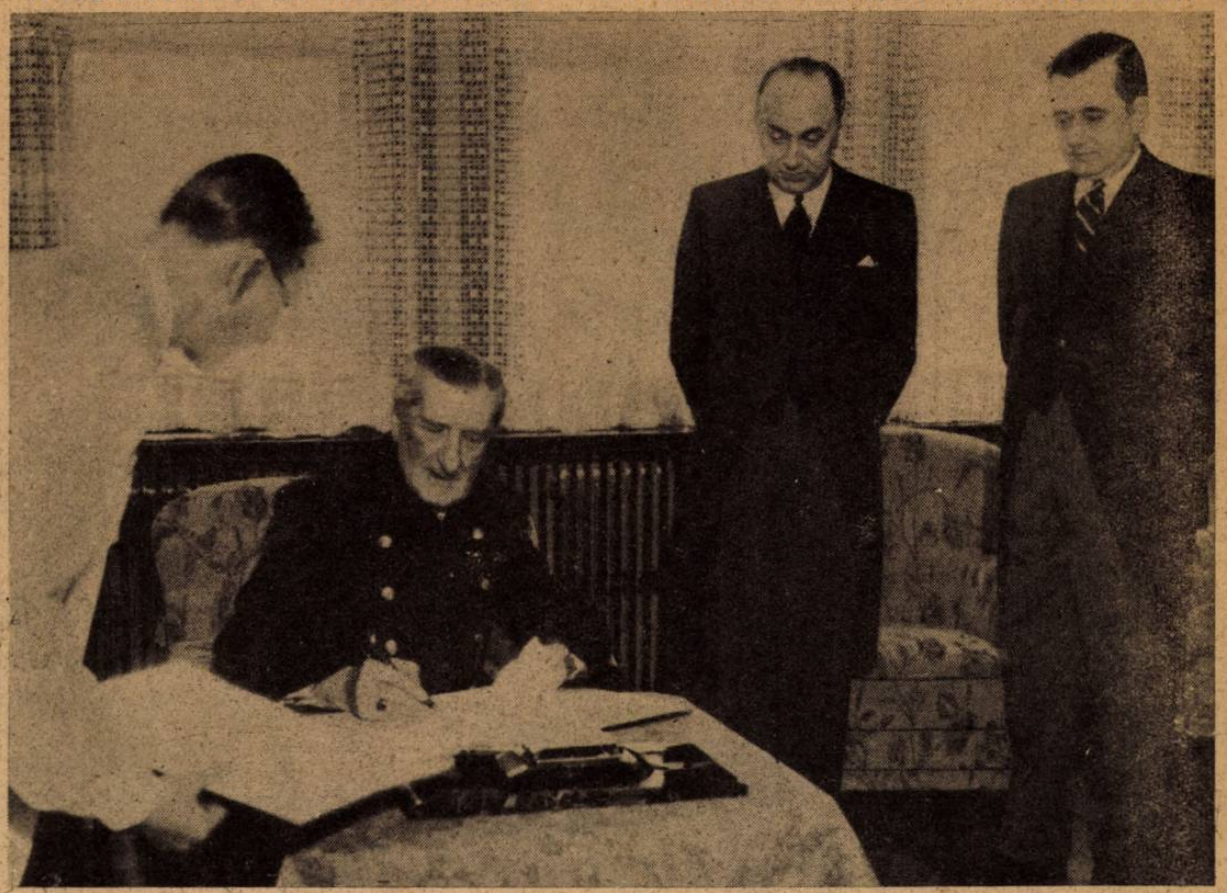

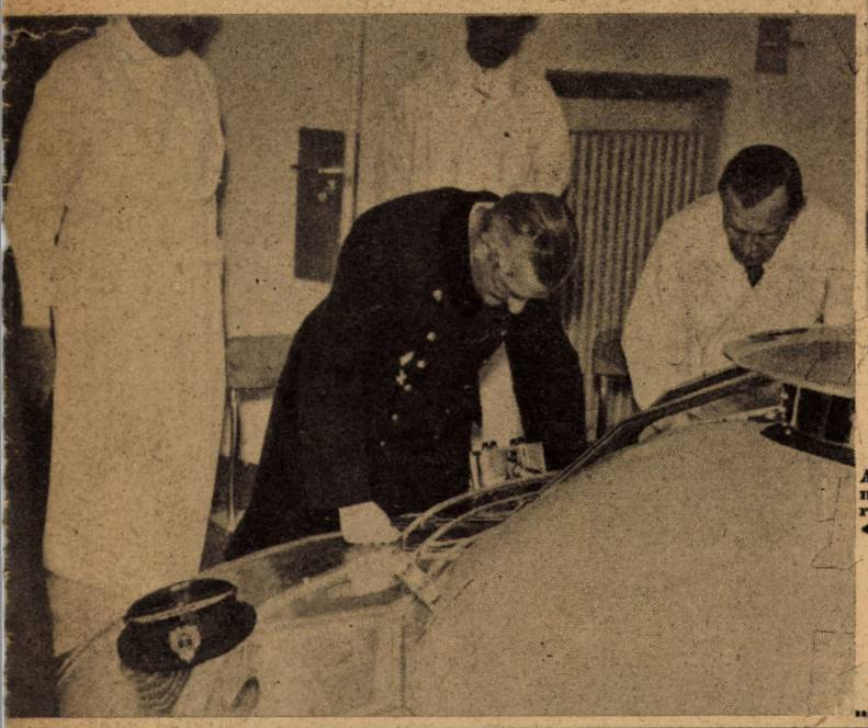

A magas vendég bejegyzi nevét az emlékkönyvbe ↑

A Kormányzó Úr a nagy műtőt fedő kupolán keresztül figyeli egy műtét lefolyását ←

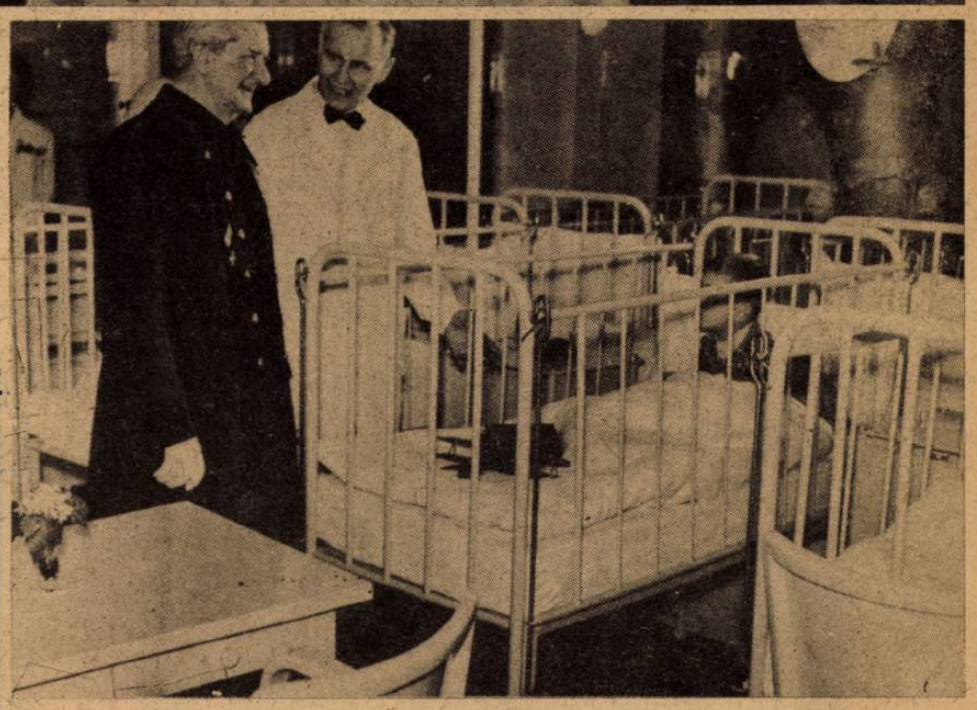

A gyermekosztály kis betegei között →

ÉNEKLŐ FIÚK Budapest közönsége nagy szeretettel fogadta a Wiener Sängerknaben világhires együttesének felléptét. A 21 tagú csoport három hangversenyt adott, — a fiúk egyike sem idősebb tizennégy esztendőnél

RONGYOT GYŰJTÖTTEK A FEJÉRMEGYEI LEVENTÉK

HANGSZÓRÓVAL felszerelt gépkocsik szólítják fel a lakosságot felesleges rongyhulladékaik beszolgáltatására jólsikerült gyűjtőkörút után egymásután hozzák a központi gyűjtőhelyre a ronggyal telt zsákokat a leventék

TOVÁBB ALSZIK A MEDVE...

Régi hagyomány szerint kemény hideg következik még, ha Gyertyaszentelő Boldogasszony napján a barlangját téli álma után először elhagyó medve napsugaras, enyhe időt talál... ←

BIMBÓZNAK BUDÁN A MAGNOLIA-FÁK...

→ Máskor csak március végén nyílnak a délszaki eredetű magnolia cserjék, — az idei rendkívül enyhe tél után már most megjelentek az első bimbók a gellérttéri kis fákon. Még néhány nap és teljes pompájában áll a virágzás

A NÉGYLÁBÚ bajtársak

Szakadatlanul folyik a harc a keleti arcvonal „senki földjein" a bolsevista bandákkal, melyek vad elszántsággal és barbár leleménnyel igyekeznek zavarni a német utánpótlást, s tevékenységükkel megpróbálják bizonytalanná tenni az első vonalak mögött a helyzetet. A partizánok ellen nem csak a modern haditechnika fegyvereivel küzdenek a tisztogató csapatok, de felhasználják munkájukban a csalhatatlan ösztönű, csodálatosan ügyes, fáradságosan idomított hadikutyákat is. Ezek a négylábú bajtársak az állatvilág harcias tulajdonságaival: szimatjukkal, bátorságukkal segítenek a gránátosoknak, s az erdőkben, bozótosokban a legnagyobb szolgálatot teszik az embernek. Sokszor mentik meg a katona életét, sokszor vezetnek hetek óta hiába üldözött bandítacsoportok nyomára, s kiveszik részüket a közelharcból is.

1. A MEGFESZÍTETT FIGYELEM sugárzik a kutya testtartásából. Minden gyanus neszt meghall, minden idegen szagra remegni kezd s a gránátos hű négylábú bajtársának viselkedéséből pontosan megállapíthatja a veszélyt

2 A FÖLDRE LAPULVA, már csaknem emberi óvatossággal kúszik a senki földjén a veszedelmekkel teli erdőben, a tisztásokon, fák és bokrok közt a hadikutya. A katona követi a csalhatatlan szimatú vezetőt...

3. MACSKÁT MEGSZÉGYENÍTŐ ÜGYESSÉGGEL kúszik fel a fenyő karcsu törzsén a menekülő partizán után a jól idomított hadikutya s vad bátorsággal cibálja le a földre

4. EGY GYANUS MOZDULAT és a partizán mellén már ott csüngene az ügyes állat, éles fogaival torkába marva az ellenségnek... Az elfogott bandita lefegyverzését feszült készenlétben nézi végig és hálásan fogadja a sikerült vállalkozás után a vezető simogatását

Az Olasz földön a végső döntésért folyik a HARC

↑ **A NETTUNOI HÍDFŐT LÖVI** a német nehéztüzérség. A parti síkságról hiába akar előretörni az inváziós hadsereg, minden kísérletét visszaveri a védelem összefogott ereje

↑ **SZAKADATLANUL ÖZÖNLIK** az utánpótlás és erősítés a délolasz arcvonalra. Páncélkocsik karavánja húz a szokatlanul enyhe téli napokon a front felé, ahol megkezdődik már a jelek szerint a döntő küdelem

A NYÍLEGYENES STRADÁK, amelyeken a nemzetközi idegenforgalom autókaravánjai száguldanak az olasz föld szépségei között, ma életveszélyesek. Aknák lapulnak a sima beton alatt... ←

PARTVÉDŐ ÁGYÚK az Adria mellett. A lövegek készen állnak a tüzelésre minden pillanatban

AZ ABRUZZOK ZORD SZIKLÁI KÖZT minden talpalatnyi előhaladásért súlyos árat fizetnek az angol-amerikai seregek. A védelem számára ideális terep ez

ANGOL FOGLYOK, akiket egy német romboló fedélzetén szállítanak el a gyűjtőtáborokba

FRANCO, Spanyolország Caudilloja ünnepélyesen visszautasította a szövetségesek kísérletét, amellyel gazdasági szankciók révén Argentina követésére szerették volna szorítani. A spanyol kormány ünnepélyes nyilatkozatban adta a világ tudtára, hogy minden eszközzel megőrzi semlegességét

A NEHÉZ BOMBAVETŐ GÉPEK személyzete tíz főből áll. Mindegyik alapos kioktatást kap teendőiről, s ahány ilyen gépet lelőnek, annyiszor 10 szakember elvesztésével kell számolni

VILÁG

ARAB-ZSIDÓ BÉKE. Büszkén közlik az angol lapok azt a képet, amely a palesztinai viszonyok konszolidációját bizonyítja állítólag. Az angol katonazenekar hangversenyét együtt hallgatják a jeruzsálemi arabok és zsidók, — de hogy a békesség egészen bizonyos legyen, korlát választja el őket és trópusi sisakos rendőrök ügyelnek a „testvéri együttlét" zavartalanságára

DUFF COOPER, az angol kormány külön megbízottjaként Algírba érkezett és megkezdte tanácskozásait Mac Millan miniszterrel. Sok problémát kell tisztázniok, mert Északafrika nagyon elégedetlen a szövetségesek kormányzásával . . .

Moszkva: MOLOTOV ünnepélyesen bejelentette a szovjetunió szövetséges köztársaságainak külpolitikai, katonai és nemzeti függetlenségét. A „reform", amelyet az első pillanatban lelkesen ünnepeltek a demokráciák, az angolszászok szavazati jólényének megdöntésére készült, a nemzetközi tárgyalásokra, s csábításnak szánódott az európai kis nemzetek felé . . .

London: SIR OLIVER LEESE, a nyolcadik brit hadsereg új parancsnoka. El Alameinnél és Szicíliában ő vezényelte a harmincadik hadosztályt, s a szigeten az ő csapatai szállnak partra elsőnek

A TÖRÖK NEMZETRE ismét sulyos csapást mért az elemek haragja. A földrengés-sújtotta vidék kopár hegyeivel a a békés lakóházakkal, amelyek ma már romokban hevernek

Ankara: ORBAY vezérezredes, a nyugalombavonult Csakmak tábornagy utóda a török vezérkari főnöki állásban →

ÚJSÁG

NŐI SEGÉDSZOLGÁLATOSOK dolgoznak az angol repülőtereken, mióta megalakították a szak-képzett földi személyzet tagjai

A NÉMET BIRODALMI VASUTAK a sokféleképpen jelentkező háborus szükségletek kielégítésére „mindenes" vagonokat építettek. A fűthető, ablakokkal ellátott kocsik órák alatt könnyen alakíthatók át teherszállító, személyszállító, vagy fegyházi hálókocsikká, ahogy a körülmények éppen kívánják

AZ ELSŐ AMERIKAI ejtőernyős vadászok, akiket az Abruzzókban folyó harcok alatt vetettek be. Az ejtőernyőt mellükön viselik, fegyverzetük géppisztoly →

NEMCSAK A PESTI VILLAMOSON nehéz a közlekedés ... A török fővárosban is sulyos zavarokat okozott a háboru a forgalomban

A HÁBORÚ MÉLYSÉGEI...

HADIÖNKÉNTES A »NAGYNÉMETORSZÁG« PÁNCÉLGRÁNÁTOS EZREDÉBŐL. A felszerelést már megkapta a boldog ujonc és a sisakot büszkén tette fejére, s a zubbonyt úgy tartja, hogy mindenki lássa: melyik regimentbe tartozik . . .

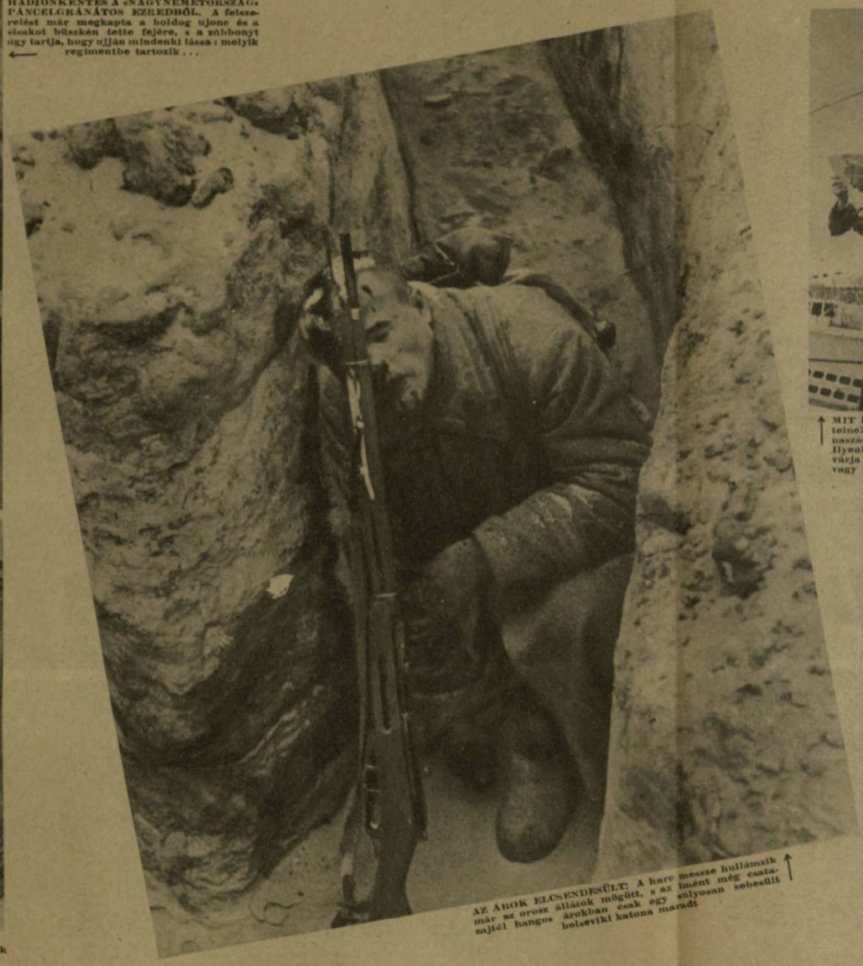

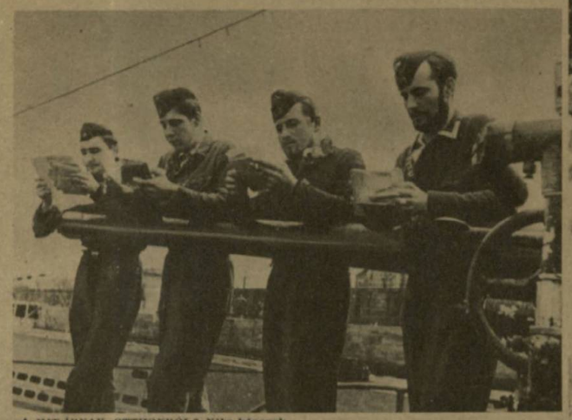

MIT ÍRNAK OTTHONRÓL? Néha hónapok telnek el, míg az aknarakó, vagy kísérő gyorsnaszádok visszatérnek támaszpontjaikra. Ilyenkor aztán van örömük, hogy hosszú levélben is várják a tengerészek szülők, feleség, gyermek, vagy menyasszony szeretetteik sugárzó sorai

A MURMÁNSZKI HOMEZŐK feherrel álcázott járőre mögérkezik a felderítéshől a bunker elé, amely még az 1941-es nagy csaták idején épült és azóta is szilárdan szolgálja a német védelem céljait

AZ ÁROK ELCSENDESÜLT: A harc messze hullámzik már az orosz állások mögött, s az imént még csatazajtól hangos árokban csak egy-egyesen sebesült holsevikit katona maradt

EGY ÉRDEKES FELVÉTELÉRT MINDENRE KÉPES FILMOPERATŐR. A rohamra indulé páncélos előtt egy árokba fekűdt az SS filmes, hogy minél szebben sikerüljön a kép

A HAJTÁSRA HÚSPO A HÁBORÚ LEGSZEBB ERENYE. Néha kitörő örömében át igyekszik a segélyhelyre a sebesülttel a derék kiskutya

MEGVADULT A HARCKOCSI
és már lassudó fatással nekiment a deszkaház falának. Mire a fék megállította, a kerekek az épület másik oldalán ágaskodtak a szabadba

EGY KIS SZÜNET . . .
A súlyos harcok rövid pihenőiben a kedély kerekedik felül a gránátosokban. Egy harmonika, vagy gramofon szavára csoportosan gyűlnek össze, s mindjárt megalakul a négyszólamú nekkar is

»BOMBALOVAS«
A legsúlyosabb fegyver is elveszíti félelmességét, ha az ember minden nap vele foglalkozik. A repülőtér földi személyzete is megszokta már a bombákat s az a szerelő gondtalan jókedvvel nyergeli meg a szánkón vontatott nehéz bombát, amely elegendő egy ötemeletes ház elpusztítására

STRAUSS VALCERT TANULNAK
a falusi orosz asszonyok és lányok a német gránátosoktól. A tartalékok pihenő helyein gyakran látnak ehhez hasonló képet a fotografusok

A HÓ és JÉG

AZ ELSŐ VONALBAN, szüntelenül katonái köst tartózkodik Dietl vezérezredes, a murmanszki arcvonal parancsnoka. Jégkunyhó a szállása s olykor egy csésze forró teával melegszik, épp úgy, mint a többi bajtárs

VALAMI KÉSZÜL... A bolsevista állásokban mozgolódást figyeltek meg az előőrsök. A védelem készenléthe helyezkedik

HEGYI VADÁSZ a sarki tájon. A szigorú éghajlathoz már hozzáedződött s vidáman néz a bajtárs gépének lencséjébe

MEGÉRKEZETT AZ UTÁNPÓTLÁS. Gyorsnaszádok biztosításával, zajló jég közt úsztak a hajók az elosztó központig, ahonnét szánon visznek tovább a lőszert és élelmet →

↑ JÉG ÉS HÓ minden, ameddig a szem ellát. A tekintet kifárad, a szem könnybe borul a változatlan táj szemlélése közben. Az örököt sárga váltják a téli állásokban

ROHAMÁKOK, amely sehol sincsenek a hófuvatagok alatt. Csak egy ember fér el keskeny, de biztonságot nyújtó mélyében ↓

ELŐRETOLT ÁLLÁSBAN. Szikla és hó a hevenyészett fedezék anyaga, s a fehér tájhoz hasonul a katona ↓

MEGSZOKOTT KÉP a rénszarvas fogat a magas észak arcvonalszakaszán. A lappok romantikus állatait is szolgálatába állította rég a háború

MINDIG AKAD MUNKA az állások körül. Uj drótakadályok, spanyol lovasok készülnek, hogy a védővonal biztonságát fokozzák. Reggelre belepi a drótot és cöveket a jég, meg a hó s pár méterről is láthatatlanná válik az állás

a frontvonalán

A murmanszki frontszakaszról aránylag kevés jelentés érkezik. A kopár sziklákba, vagy a kőkeményre fagyott hóba vágott védőállásokat szilárdan tartják a német csapatok, amelyeket főleg hegyivadász-alakulatokból válogattak ki. Hónapok óta őrködnek a magas északon, megszokták a zord klimát, s az idegen terepet, melynek minden hófuvatagát ismerik már, s alkalmazkodnak harci módszereikben is a táj követelményeihez. Változatosságot életükbe csak az utánpótlás érkezése, vagy egy-egy vállalkozás hoz. A rövid nappalokon, végeérhetetlennek látszó éjszakákon kitartóan őrködnek, s mint a hosszú télen át az északi fény felragyogó lángkülllői, a végső győzelembe vetett rendíthetetlen hit világít szívükben is.

↑ A HARCOK SZÜNETÉBEN minden fegyvert gondosan átvizsgálnak. Soha nem tudni: mikor lesz szükség rájuk, mert az ellenség kiszámíthatatlan . . .

MESTERLÖVÉSZ A LŐÁLLÁSNÁL. Olykor órákig figyeli mozdulatlanul a végtelen fehérséget s aztán hirtelen dörren a távcsöves puska a messzi célra... Ritkán hibáz a gyakorlott szem

↑ NÉMET ROMBOLÓKÖTELÉK Norvégia legészakibb partvidékén

A VÁSZONSÁTRAK ALATT rövid pihenőre dőltek a bajtársak. Nem meleg tulságosan a fészek, de legalább a jeges széltől óvja a katonát. ↓

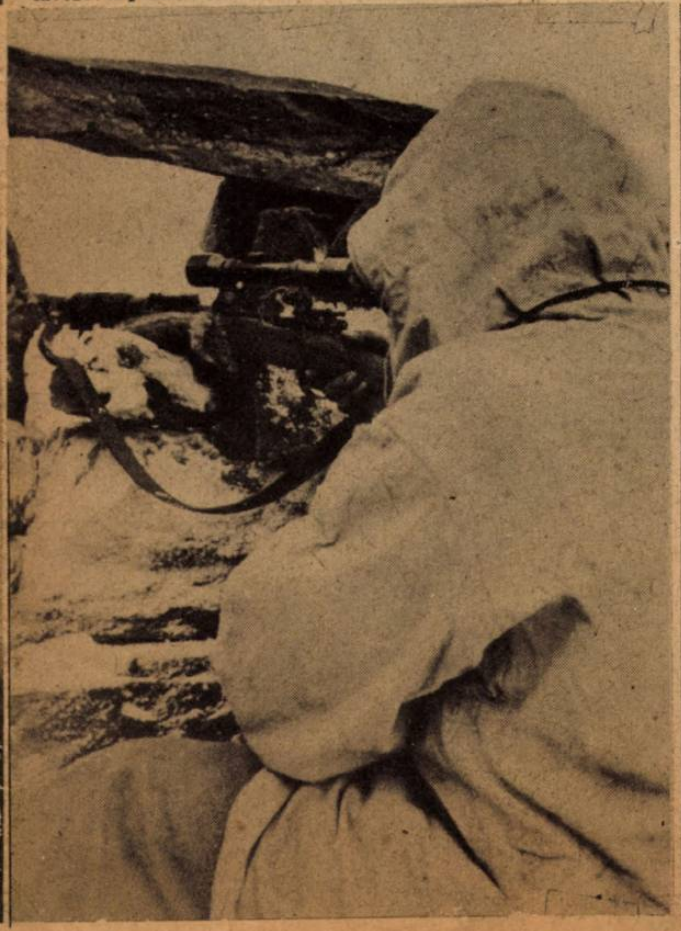

„A bolsevisták

1. FELVONULNAK A HEGYI VADÁSZOK az olvadó havas szteppén a készülő ellentámadásra. A harc kemény lesz, de a katona vidáman mosolyog

4. «TIZENÖT PERC MULVA!» Az ellentámadást vezénylő tölgyfalombos Von Goltz tábornok utolsó intézkedéseit adja ki az első vonalban a hóköpenyes rohamosztag-parancsnokoknak

A hadijelentések szokásos, minden nap visszatérő mondata. Szinte semmit se mond már, pedig mögötte a hősiességnek, elszántságnak, emberfeletti vitézségnek óriási teljesítményei húzódnak meg. Elhangzik a parancs: a hegyi vadászok páncélos támogatással ellentámadásra indulnak, — s a szakadatlan harcokban edzett katonák szorosabbra húzzák a sisakszíjat, keményen megmarkolják a puska agyát. Pontos rendszere van már ezeknek a rohamoknak. A példásan együttműködő fegyvernemek hozzáfognak a parancs teljesítéséhez, s néhány óra mulva fut a jelentés a rádión és tábori telefonon: a támadás végrehajtva, a kitűzött célokat mindenütt elértük. Csak éppen néhány vidám hegyivadász örökre elpihent közben a jeges széljárta szteppén, csak éppen néhány páncélos halálos sebet kapott. De a bajtársak szeme összevillan, s az élet, a harc folyik tovább. A győzelemig, amelyről tudják: egyszer végső is lesz...

5. SOK SZERENCSÉT, BAJTÁRS! Az együttműködő fegyvernemek testvériesen köszöntik egymást a támadás előtt

2. GYÜLEKEZNEK A TIGRISEK, a ködből, mely eltakarja a téli síkságot, egymásután emelkedik ki az acélszörnyek téli színre festett alakja

3. JELENTÉST TESZNEK A SZÁZADPARANCSNOKOK, a hegyivadász hadosztály parancsnoka, a lovagkeresztes Wittmann vezérőrnagy pontosan tájékozódik mindenről

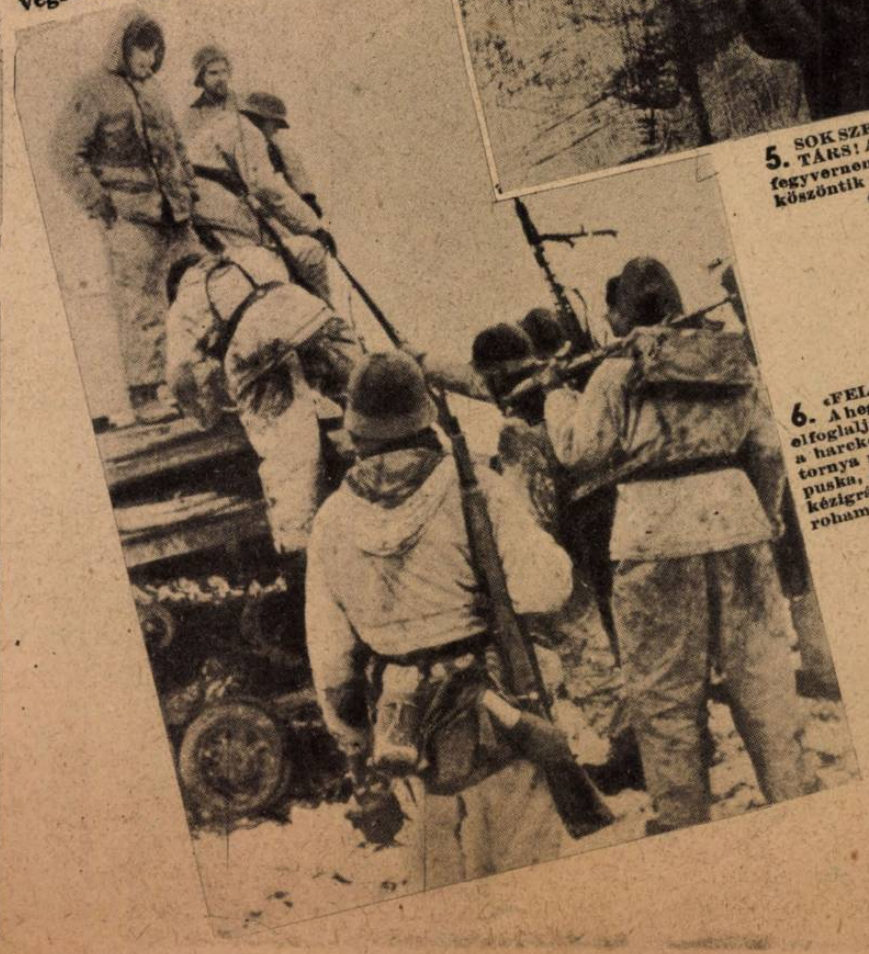

6. «FELSZÁLLNI!» A hegyi vadászok elfoglalják helyüket a harckocsik páncéltornya mögött. Géppuska, golyószóró és kézigránát a vakmerő rohamcsapat fegyvere

7. A PÁNCÉLOSOK ÉS ROHAMLÖVEGEK ELINDULNAK... Fürtökben kapaszkodnak a harckocsik minden talpalatnyi helyén, felbúgnak a motorok s a hernyótalpak szétfreccsentik az olvadó havat. Az első tankok alakjai már belevesznek a ködbe

8. AZ ELSŐ SALVÉ... A bolsevisták már észrevették, hogy támadást kapnak. Kelepel a géppuska, kurtán csattannak a páncéltörő ágyúk lövései, s a hegyi vadászok leugrálva a harckocsikról állást foglalnak

erős ellentámadását visszavertük"

9. JÓ FEDEZÉKET NYUJT A DOMB... Nincs vezényszó, nem esik egy hang se, mindenki pontosan tudja a dolgát, a vadászok nem először vesznek részt ilyen vállalkozásban

10. A FALU SZÉLÉN... Az első házak között már az ellenség várakozik. A vadászok kihasználnak minden lehetőséget, hogy észrevétlenek maradjanak. A talaj legkisebb hullámzása, egy kopasz bokor is elegendő a katonának, aki a hosszú harcok alatt összenőtt a természettel →

11. «ERŐS ELLENSÉGES TŰZ BALRÓL!» Az előnyomulás nem egyszerű dolog. Az ellenséges ellenállást le kell küzdeni, erre valók a harckocsik, s a gyalogság nehéz tűzfegyverei →

12. KEZDŐDIK A KÖZELHARC... A falu első házától már csak lépésről lépésre megy az előnyomulás, a küzdelem döntő szerepét átveszik a kézigránátok. A lapos ládákból mindenki annyit vesz magához, amennyit bír ←

13. AZ ELSŐ FOGOLY. Ötvenegy esztendős öreg bolseviki katona, akinek arcán látszik, hogy nem tulságosan nagy lelkesedéssel működött közre a falu védelmében →

A BISCAYAI HŐSÖK, akik az öbölben vívott súlyos tengeri csatában kitüntették magukat, hazatértek. A romboló parancsnoka a támaszponton maga tűzte mellükre a hadiérmet

A TÖLGYFALOMBBAL ÉS KARDOKKAL KITÜNTETETT Kell repülőőrnagy, akit 250-ik légi győzelme után bajtársai ünnepélyesen fogadtak a leszálláskor

FRANZ HAHNE, lovagkeresztes német főmester, aki az új páncéltörő ágyúk megszerkesztése után most a víz alá merülő harckocsival kísérletezik. Munkája közben eddig tizenháromszor került életveszélybe

HADIJELENTÉSEK,

A fegyver és diplomácia arcvonalán egyaránt mozgalmas volt az elmúlott hét s ha mérleget kell készítenünk, megállapíthatjuk: *a demokráciák ismét feljegyezhetnek néhány újabb kudarcot a második világháború nagy főkönyvébe.* A vereségek annál fájdalmasabbak, mert közülük éppen a legsúlyosabbat a — szövetséges bolsevizmus mérte rájuk a sztalini alkotmány kihirdetésével, amely az angolszász hatalom és politikai fölény sírját ássa meg, rövid idővel a teheráni konferencia állítólagos nagy egyessége után. Moszkva eddig csak zsarolta a világdemokráciákat, most *fölébük akar kerekedni a szavazatok pluralitásával az eljövendő tárgyalásokon is, ezért kellett az üzbég és örmény „szövetséges köztársaságnak" a többi tizennéggyel együtt önálló külpolitikai jogot adni.* Ha a brit birodalom a zöld asztal mellé hat voksot tud ültetni, Sztalinék rálicitálnak Londonra és — tizenhat diplomatát vezényelnek ki velük szemben, ugyanannyi szavazattal, nehogy kétségessé váljék: kinek az akarata érvényesül. Washington és a Foreign Office szédeleg a meglepetéstől, s magyarázkodik, de a szépítés édeskeveset használ a keserves tény előtt, amelyet minden józan elme csak egyféleképen mérlegel s az igazság az, hogy a bolsevizmus a legnagyobb árat fizetteti a katonai segítségért az angolszász világgal, midőn elvitatja tőle döntő befolyását és irányító szerepét a nemzetközi tárgyalásokon...

A moszkvai csel másik célja, hogy tudniillik az európai kis nemzeteket megszédítse, s a cseremiszeknek adott „szabadság", külpolitikai önállóság, a külön hadsereg tartásának joga, meg a belpolitikai függetlenség révén arra csábítsa, hogy a bolsevizmustól való félelmüket, aggodalmaikat elaltassák, — kudarcba fulladt. Ezek a népek sokkal inkább ismerik a szovjet szándékait, s jobban tisztában vannak cselekedetei őszinteségével, mintsem hogy egy pillanatig is haboznának: *vajjon a becsületes harccal és áldozatokkal biztosítsák-e féltett szabadságukat és jogaikat, vagy boruljanak Sztalinék keblére és tőlük várják boldogításukat — mint a szovjetunio „független" tagállamai.*

Tizennégy napig tartott a demokráciák nyomása, amellyel Spanyolországot a nagy délamerikai latin köztársaság: Argentina példájának követésére akarták szorítani s legalább annyit elérni, hogy Franco kormánya szakítsa meg a diplomáciai érintkezést a tengely államaival, ha ugyan nem arra, hogy csatlakozzék a bolsevizmussal szövetkezett angolszász hatalmak fegyveres frontjához. S a két hét után elhangzott Madridban az ünnepélyes nyilatkozat, amely szerint „Spanyolország megőrzi méltóságát és fenntartja semlegességét", tehát a gazdasági és diplomáciai offenziva megfeneklett. A játszma egyelőre befejeződött, de roszszul ismernék az angolszász makacsságot, akik azt hiszik, hogy újabb kisérlet már nem következik és a demokráciák tisztelettel tudomásul veszik a spanyol kormány félreérthetetlen állásfoglalását a semlegesség elve mellett. *London és Washington nem semlegességi nyilatkozatot akart hallani Madrid felől...*

A fegyveres arcvonal

a délolaszországi földön most már mindenütt mozgásba lendült. Még a hét elején megkezdődött a Minturno-Castelforte szakaszon az angolszász támadás, amely szokás szerint rendkívül heves tüzérségi előkészítés után a páncélosok tömeges bevetésével próbált teret nyerni. Az eredmények, a veszteségekhez képest, nem voltak túlságosan nagyok, *s az eseményeket inkább abban a tekintetben kell értékelni, hogy a döntő offenziva megindulását mutatják.* Az amerikai csapatok különös szívóssággal rohamozták a német védelem állásait, de csak annyit tudtak elérni, hogy Cassinoba háromszor is benyomultak, a város birtoklását azonban nem tudták kicsikarni a hadiszerencsétől. *Ez a hegytömb egy nagy elhasználó csata színhelyévé változik lassan, ahol mindkét fél teljes erejével vonul fel s minden fegyverét beveti a küzdelembe.*

A nettunoi hídfőnél *Kesselring* vezértábornagy véget vetett az inváziós csapatok parancsnokságát kínzó bizonytalanságnak: megkezdte támadását a parti síkságon berendezkedett erők ellen, amelyek csak tapogatózó, felderítő vállalkozásokra voltak hajlandók, bár ezek a támadások nagy erőkkel indultak és a hajóágyúk támogatásával folytak le. A kedvezőbb német védelmi állások, amelyek mindenütt a dombvonulatokon húzódnak, módot adtak a rohamok felfogására és veszteségteljes visszautasítására s most elérkezett az idő a visszacsapásra is. Kesselring páncélos ökle lezúdult a hídfőre s *mindjárt az első ellentámadásnál körülzártak csapatai több amerikai zászlóaljat.* Ezek mind szűkebb térre szorulnak s a felmentésükre indított páncélos vállalkozás meghiúsult...

Miközben a szárazföldi küzdelem folyik, a német légi erő szakadatlanul támadja az utánpótló hajóhadat. Nettuno előtt, egy összefoglaló jelentés szerint öt rombolót, *27.000 tonnányi szállítóhajót és*

ŐRJÁRAT A CSATORNÁBAN. Gyorsnaszádok cirkálnak az angol partok előtt

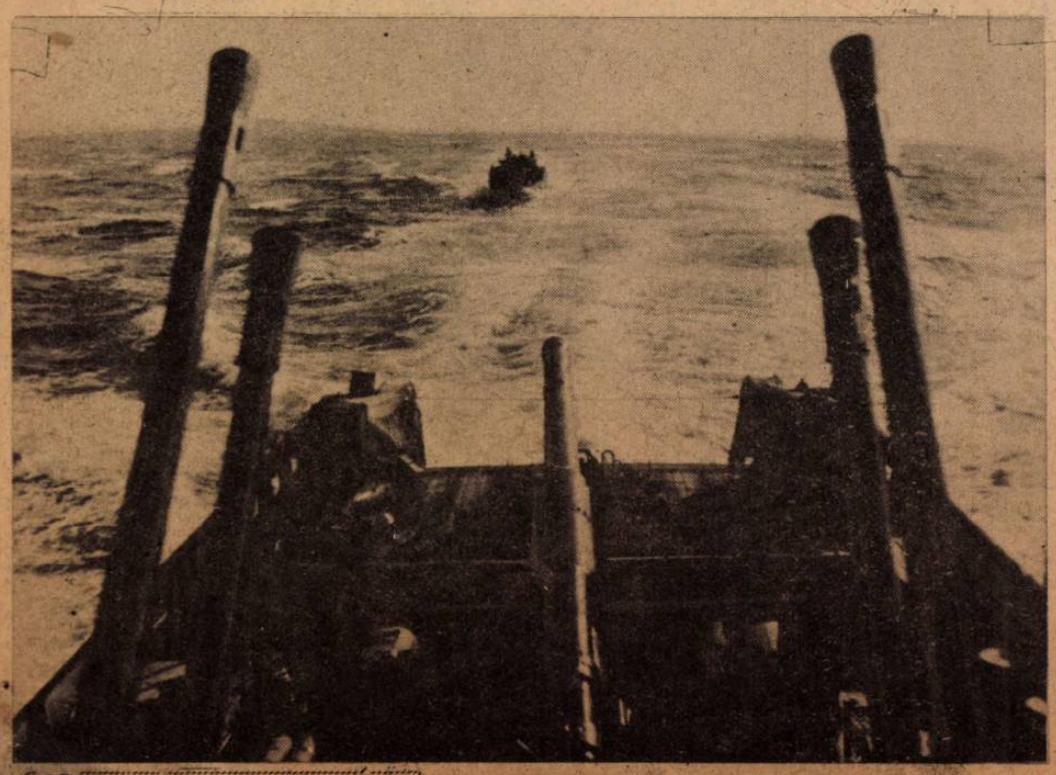

SZEMBEN AZ OSTROMOLT ADRIAI SZIGETTEL. A páncéltörők a parancsot várják a beavatkozásra, Tito katonái ellen

VALAHOL NYUGATON az invázióra felkészült támaszpontokon szemlét tartott Dönitz nagyadmirális. A német védelem mindenütt nyugodtan várja a megígért támadást...

A MAGAS ÉSZAKON Speer hadfelszerelési miniszter meglátogatta a német repülőket

CSATÁK ÉS ÚJ FORDULATOK

tizennégyezer tonna tartalmú partraszállító járművet süllyesztett el, s ezzel az angolszász veszteség itt elérte 200.000 tonnát...

Az utánpótló hajózás egyéb veszteségei 178.000 tonnára rúgnak, s ehhez még hozzá kell számítani azt a körülbelül 240.000 tonna hajóteret, amely a súlyos találatok következtében valószínűleg szintén elveszett. Érzékenyek az angol-amerikai haditengerészet veszteségei is, hiszen 28 romboló, négy tengeralattjáró szintén elsüllyedt, három cirkáló, hat romboló pedig olyan súlyosan megrongálódott, hogy pusztulásukkal számolni lehet.

Hogy az eredmény, amelyet eddig az olasz félszigeten elértek a szövetségesek, megért-e ilyen súlyos áldozatot, — afölött vitatkozni se igen lehet s *ma már alighanem Londonban se beszélnek Európa „lágy alsó testéről"*, amelyen a német haderő veszedelmes páncél-pikkelynek bizonyult...

Keleten a sár

beleszólt a hadműveletekbe s Idő tábornok, a jelek szerint, megint elpártolt azoktól, akik segítségére számítva készítették el hadműveleti terveiket... A bolsevisták azt hitték, hogy az idei tél szigorú lesz, a csonttáfagyott hó, a beton-keményre merevedett ragadós orosz sár, s a jeges időben útnak zavartalanul használható sík pusztaság módot nyujt a „nagy döntésre felhalmozott nehéz fegyverek alkalmazására. A számítást keresztülhúzták a déli szelek, a meleg áramlások, s *a harckocsik, a motoros vontatású lövegek mind sűrűbben rekedtek meg a feneketlen sárban, amely mostanára a déli arcvonalszakaszokon 25 centiméter mély s nincs az a hernyótalp, amely keresztülvánszorogjon rajta...*

Pogrebiscse térségében, ahol a bolsevisták több napon át erőszakolták támadásaikat, a harcokban a német védelem *tíznél több hadosztályt és több páncélos hadtestet vert szét.* Hétszáz harckocsi roncsai borítják a csatateret s nyolcezer halottal fizették meg a hasztalan kisérletet, a védővonal beroppantására.

A nikopoli hídfőnél, Kirovográdnál, Cserkasszinál, Bjelaja Cerkovnál is sorra megrekedtek a bolsevisták rohamai s a hét elején csak az Ilmentónál sikerült a támadóknak, keserves veszteségek árán előnyomulni. *A harcok igen hevesek és elkeseredettek, talán azért, mert egyedül itt tart még a hideg idő,* s a szovjet hadvezetés igyekszik kihasználni a számára kedvező körülményt, amely megengedi motorizált nehéz tüzérség és páncélosok nagyarányú bevetését.

Vitebszk térségében a hét közepén ismét fellángolt a második nagy elhárító csata... Több hadosztály gyalogság, igen jelentős páncélos erők és a tüzérség minden képzeletet felülmúló mértékű alkalmazásával indultak támadásra a bolsevisták s ez a harc még mindig folyik. A védelem azonban szilárd, s ahol szükség van rá, ott egy talpalatnyi területet se ad fel.

A levegőben

folyik a mérkőzés az angolszászok és a német védelem között, s ezen a héten se szüneteltek a súlyos támadások. A szigetország támaszpontjairól szinte minden nap felszállnak az erős kötelékek, hogy a birodalom, vagy a megszállott nyugati terület valamelyik városa felett megjelenjenek és bombákkal árasszák el a lakónegyedeket. Az elhárítás azonban mind hatékonyabbá válik, s az elmúlott hét egyetlen napján 131 négymotoros bombavető nem tért vissza kiindulási helyére... A visszacsapás pedig már megkezdődött, s a hét elején *kilencszáz német gép látogatott el Nagy Londonra, meg a délkeletangliai célpontok fölé, s a támadást február negyedikén éjjel megismételték.* A léggömbzárak, elhárító ütegek és vadászok nem bizonyultak eléggé hatékony védekezésnek, mert ügyes taktikával mindenütt sikerült a kijelölt célpontok fölé jutni a zárt kötelékeknek s az óriási tüzek, robbanások bizonyították, hogy a támadás sikerrel járt. A január 29.-i német vállalkozás, a hétszáz bombavető által leszórt 1.000 tonna robbanóanyag pusztítása meghökkentette Londont, s *izelítőt adott abból az érzésből: milyen hatása van egy lakott város ellen intézett támadásnak s hogy a terror igen kétélű fegyver...*

Távolkeleten

a Marshall-szigetekért megindult a harc. Az amerikaiak feladták a „szigetről-szigetre" taktikát és nagy légi, szárazföldi erőkkel, s olyan hajóhad bevetésével, amely nagyobb a háború előtti egész angol flottánál, megkisérlik támaszpontokat szerezni e fontos szigeteken. Eddig a védelmi állások szilárdan állnak, a japánok tartják pozicióikat... Rabaulnál pedig valóságos repülő-temetőt teremtett az ügyes elhárítás, amely január 29-től 30-ig 667 támadó amerikai bombavetőből száztizennatot pusztított el, nyolc saját gép elvesztése árán...

A BOSZNIAI TISZTOGATÓ HARCOK napról-napra eredményesebbekké válnak. Az erélyes vállalkozásban százszámra esnek fogságba Tito partizánjai.

TÁMADÁSRA INDUL egy japán bombázókötelék a csendesóceáni támaszpontról. A pilóták térképpel a kezükben hallgatják a pontos utasításokat

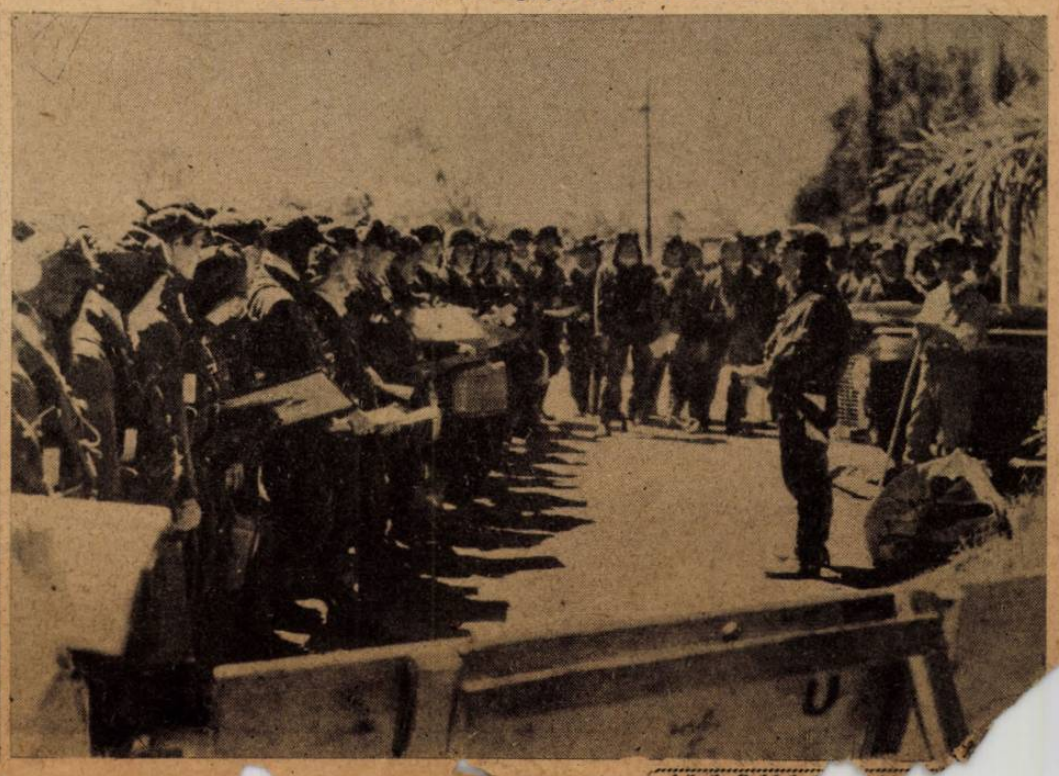

VALAHOL EGY TÁMASZPONTON a parancs kiadása után készülnek feladatukra a bombavetők. A robbanó lőszert elhelyezik a gépeken s a montőrök mégegyszer megvizsgálják a motorokat a nagy vállalkozás előtt

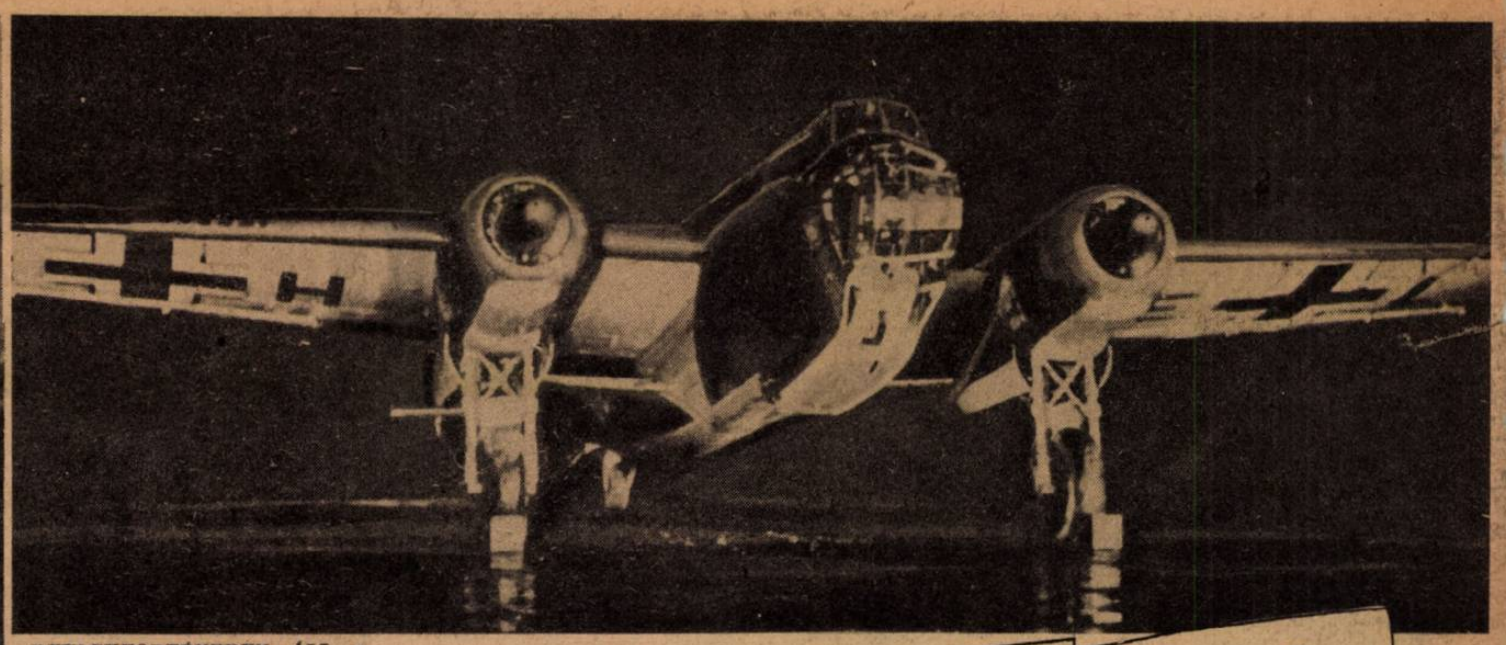

REFLEKTORFÉNYBEN ÁLL a garázsból kivontatott gép, a légcsavarok már zúgva kavarják a levegőt... Az utolsó hullám indul most London fölé

„Hétszáz német repülőgép támadta Londont"

(Részlet a német hadijelentésből.)

A CSATORNA FÖLÖTT... Távol, a ködben, már látszik a doweri part. A pilóta feszült figyelemmel új helyén s a legénység készül a harcra

A CÉL FÖLÖTT! Az angol vadászok már felszálltak s a bombázók tűzfegyverei: ikergéppuskák és ágyúk felveszik velük a harcot →

HAJNALBAN A LONDONI UTCÁN... Az angol főváros figyelmeztető leckét kapott, hogy a terrortámadás kétélű fegyver és a német polgári lakosság szenvedéseit a szigetország népe is megismerheti... →

SORSTÁRSAK A TEJÚTON!

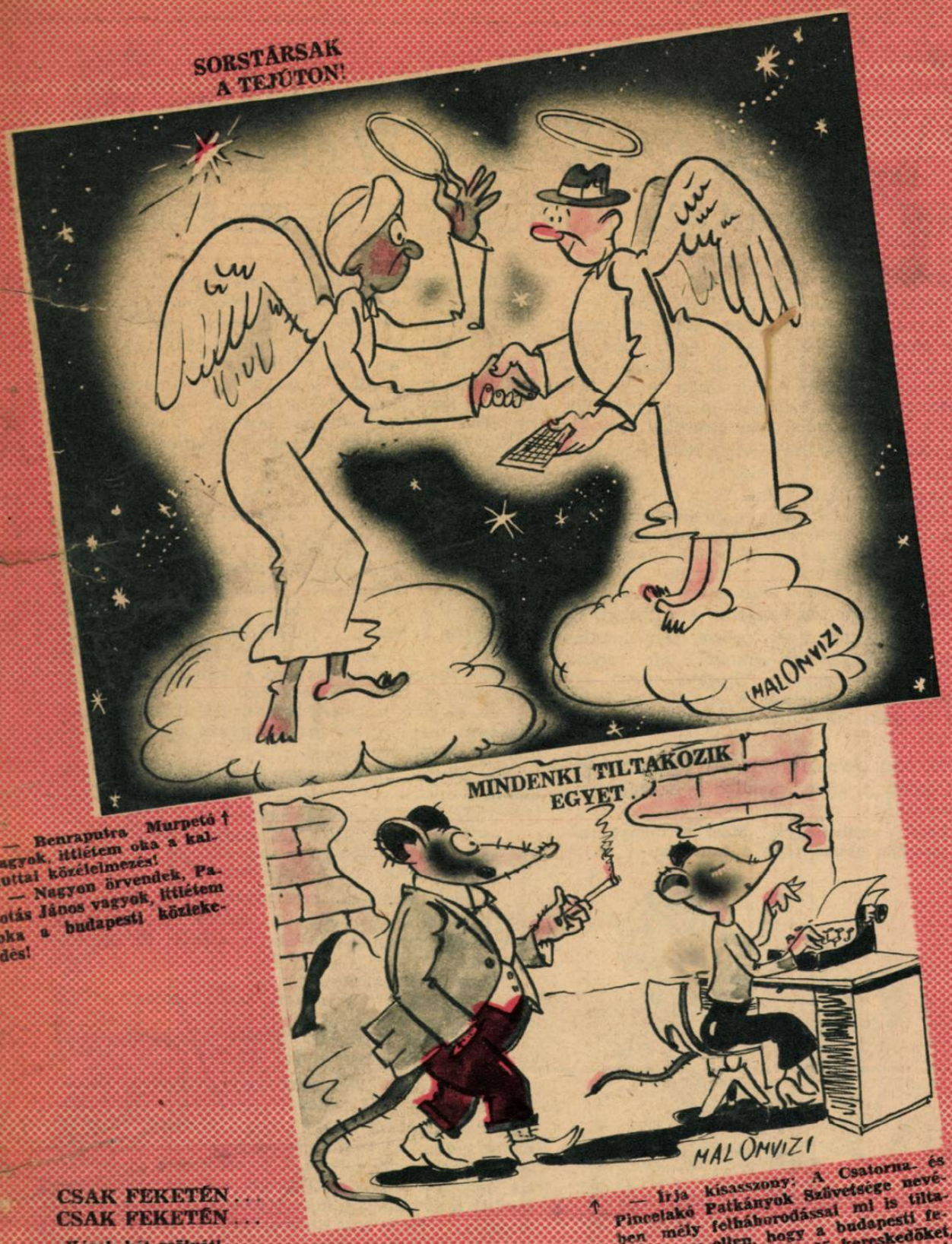

— Benraputra Murpető † vagyok, ittlétem oka a kalkuttai közélelmezés!

— Nagyon örvendek, Palotás János vagyok, ittlétem oka a budapesti közlekedés!

↑ — Írja kisasszony: A Csatorna- és Pincelakó Patkányok Szövetsége nevében mély felháborodással mi is tiltakozunk az ellen, hogy a budapesti fekete piacon tevékenykedő kereskedőket, megbélyegző célzattal, patkányoknak nevezik...

KÉP A JÖVENDŐBŐL:

A szövetségesek konferenciája.

CSAK STÍLSZERŰEN

— Hol van Peyer elvtárs második villája? Veresegyházán?

— Na ná, Fehérváron...

CSAK FEKETÉN... CSAK FEKETÉN...

— Kérek két zsölyét!

— Hogy képzeli? Már minden jegyet kiadtam a jegyüzéreknek!... ↓

KERTÉSZ-KÓHNNÉ, A LOGIKUS

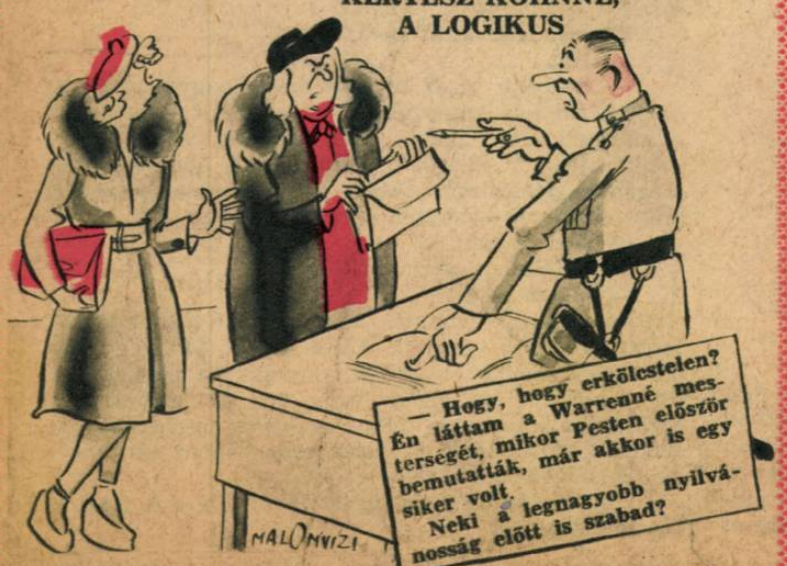

A VÖRÖS PARANCS:

Csak előre bolsevista elvtársak! Vigyétek a kultúránkat nyugat felé!...

(Lustige Blätter.)

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

Juda hitetlenkedve csóválta fejét.

— Nem tudja elképzelni?

— Nem.

— Hát fokódzkodjék meg... Nemsokára törvény lesz arról, hogy az iskolába csak hat százalék zsidót szabad felvenni, annyit, amennyi az országos arányszámuk...

— Milyen iskolába?

— Az egyetemre. Orvos, ügyvéd, tanár, mérnök csak hat százalék lehet, eggyel se több... No?

— Ez az iskola...

— Ez a kezdet, kedves barátom... Nekünk itt már el kell készülnünk arra, hogy foggal-körömmel küzdjünk az életünkért...

— Én nem félek...

Juda keresztbe vetette lábát és nagy füstfelhőket fujva nézte a mennyezetet.

— Én nem félek, — ismételte, — mert nem olyan egyszerű a dolog. Ki ül ezek közül a mi helyünkre? A kereskedelemhez, a pénzhez érteni kell... Ha ők kiszámították, hány zsidó van ott, ahol van, meg is ijednek a saját számaiktól. Honnét veszik a szakembereket?

— Ugyan... Maga is ezt mondja?

— Persze! Az üzlethez gyakorlat kell.

— Majd megtanulják.

— Ezek? Soha...

— Hát én tudnék néhányat mondani magának, ki nagyon is megtanulta. Nekünk nem muszáj azt hinni, amit az ő fülükbe hegedültek, hogy nem születtek üzletembereknek...

— Szóval?

— Szóval, ha meg akarunk maradni, nagyon kemény dolgunk lesz, kedves Balassa... És egészen más összeköttetéseket kell keresnünk, mint eddig.

— Hát akkor majd keresünk...

— Félek, hogy nagyon könnyedén fogja fel a dolgot. Maga nem élte át, amit mi itthon, de majd tapasztalni fogja, mennyire megnehezült az idők járása... Csak kezdjen el dolgozni... A gyűlölet hideg falába ütközik minden lépésénél.

— Engem soha nem szerettek túlságosan.

Juda a kis rutén falura gondolt, ahol néha azzal feküdt le, hogy reggelre talán nem él, mert rátörik az ajtót és fejszével kettéhasítják a fejét az elkeseredett adósok, akik torkukon érzik a kést.

— Nem arról van szó, hogy szerették-e. Ez most nem érzelmek dolga. Mondjuk, hogy nem szerették... De azért dolgozni tudott. Mit szól ahhoz, hogy egy napon majd igen udvariasan azt mondják magának, minden gyűlölet nélkül, hogy uram, sajnáljuk, de ezt vagy azt a munkát nem adhatjuk oda, mert a törvény tiltja, maga már felül van a százalékon... No?

Juda hitetlenkedve csóválta fejét, s aztán hirtelen felderült az arca, mint akinek mentő gondolat jutott eszébe.

— Á... Engem különben se érdekel a dolog.

— Nem?

— Persze, hogy nem... Én keresztény vagyok... Hugó sajnálkozva bólogatott.

— Igen, igen... Csakhogy nem a keresztlevelét nézik, barátom... Itt most fajvédelemről beszélnek... Nem számít a papír...

Töltött és egyetlen kortyra hajtotta fel a konyakot, majd legyintett, mint aki azt akarja mondani: mit magyarázzam, majd megtudod magad is, csak várj.

Felállt, néhányszor végigsétált a szobán, aztán egészen más hangon kérdezte:

— Mihez kezd itthon? Gondolkozott már rajta?

Juda vállat vont.

— Fogalmam sincs... Előbb tájékozódnom kell. Azt hiszem, a tőzsdén dolgozom majd. Egészen jó viszonyba kerültem Krausz Simivel odakint, gondolom, hasznát vehetem a barátságának. Ő azt mondja, csodálatos idők jönnek.

Hugó sóhajtott.

— Bár igaza lenne... De én nem hiszem...

— Meglátjuk...

Kicsit hallgattak mindketten. Hugó fáradt volt, kedvetlen, s ma különben is rossz napot ért meg: Salgóék azt ajánlották neki, hogy a céget számolják fel. Nem céloztak ugyan rá, de pontosan tudta, hogy tehertétellé vált számukra Andor miatt. Innen füstölgött pesszimizmusa is, mellyel Judát próbálta kiábrándítani a Bécsből hozott reményekből.

Némán szívták cigarettájukat s Juda arra gondolt: micsoda vidám élet volt ezek közt a falak közt pár évvel ezelőtt! Ki hitte volna, hogy valaha olyan ostoba kérdések fölött vitáznak majd Reményi Hugó szalonjában, mint az antiszemitizmus veszedelmei... Ördög vigye el ezt az egész megkergült világot! Talán mégis jobb lett volna kint maradni Bécsben, vagy tovább menni, Svájc felé, mint ide utazni? Ámbár... Ámbár Hugó tán eltúlozza a dolgokat. Őt érzékenyen érinti Andor ügye, persze, kényelmetlen is lehet ma még, amikor az emberek tele vannak gyűlölettel és bosszúvággyal a történtek miatt, egy helyettes népbiztos testvérének lenni... De ez is elmúlik. Pár év alatt elfelejtik az egészet, kár kétségbeesni.

— És mi van Arnoldékkal? — kérdezte egyszerre, beledobva a kínos csendbe a szavakat. — A bank dolgozik?

— Á, fenét... Abbahagyta. Most terménykereskedő. Azt mondja, abban több a fantázia.

— Lehet... És Sándor?

— Neki megy a legjobban. Tudja, hogy a kaszinó még a kommün alatt is nyitva volt? Titokban hozzá jártak a leghangosabb bolsevikiek s olyan dáridók voltak ott, amilyenek azelőtt soha. Most is zsúfolt minden este, az emberek szórakozni akarnak... Ő volt a legokosabb. Gazdag emberek, pénzes emberek minden rendszer alatt vannak. Sándor milliomos, de egészen komoly pénzben is az... Most azon gondolkozik, hogy nyilvános mulatót rendez be az idegenek számára, őrült luxussal, egy méregdrága helyet, amolyan párisit... Este elmehetünk, őrülni fog magának, s legalább én is elfelejtem egy kicsit a gondjaimat... Higyje meg, nagyon őszintén mondom, alig alszom mostanában, ideges vagyok, nyugtalan, úgy érzem, az egész életemnek fuccs.

Juda jóindulatúan vigasztalta.

— Nem érdemes... Tönkre nem megyünk, nézze! Ha látjuk, hogy mégis baj van, még mindig lesz időnk krenkolni magunkat, vagy gondolkozni azon, hogy mit csináljunk... Tudja mit? Én nem is hiszek ebben az egész antiszemitizmusban! Hiszen az ország lerongyolódott, elszegényedett, a háború csak most ér véget, itt dolgozni kell, építeni, mindent újra kezdeni... Nélkülünk akarják megcsinálni? Á... A tapasztalat nálunk van. Magunk közt megmondhatjuk, hogy a pénz is. Ha elvisszük innen a pénzünket, mire mennek? No?

Hugó erre is tudott válaszolni. Látszott, hogy alaposan megforgatta már magában az új felfogás minden érvét, lehetőségét.

— Olyan biztos, hogy a pénzünket el bírjuk vinni?

Juda nagy szemeket meresztett.

— Hogy-hogy biztos? A magunk pénzét?

— Csak egy törvényre van szükség és...

— Elvehetik? Az én pénzemet?

— Hát mondjuk, nem veszik el... Csak arra kényszerítik, hogy odaadja valami vállalkozásba, amiből egy minimális percent a magáé. Én így csinálnám...

Juda szélesen nevetett.

— De magát, remélem, nem kérdezik majd meg...

— Másnak is eszébe juthat! Vigyázzon, maga itt még csúnya csodákat fog látni!

— Tudja mit? Én nem engedem magam elkeseríteni! Én elkezdek dolgozni, mihelyt egy kicsit tájékozódom, felőlem zsidózhatnak, amennyit akarnak! Én nem vagyok kommunista, én emigrációban voltam, nekem nem vethetnek a szememre semmit... Ha magának kényelmetlenségei vannak, dolgozzunk együtt! Miért ne segíthetnék magának? Csak semmi jajgatás... Ez se tart tovább, mint a háború és nem végződhetik rosszabbul se. Legyünk őszinték és mondjuk meg: mennyit kerestünk a háborún?

Hugó vállat vont.

— Hát...

— No, látja!

Diadalmasan, derült arccal állott fölötte. Biztatta, akár egy gyermeket. Érezte, hogy most ő az erősebb, s valóban, tele volt optimizmussal, egyáltalán nem értette Reményit s egy kicsit gyanakodott is, hogy talán azért beszél így, mert őt el akarja riasztani.

Hugó azonban nem engedett fel. Szomorúan ingatta fejét, lemondóan legyintgetett s mormolt valamit, hogy ha minden olyan könnyen menne, mint ahogy Juda gondolja, csakugyan örülne, dehát...

— Rendbe jönnek a dolgok, én érzem... Mondja már, hogy egy kicsit zsidóznak! Mi bajunk lehet attól? Kellemetlen, nem mondom, de kibírjuk...

Cecil visszatért s másról kezdtek beszélni.

Az asszony a bécsi élet részletei után érdeklődött, majd mikor Hugó kiment az előszobába, hogy telefonáljon a sógorának, hirtelen hozzáhajolt és részvéttel, izgatottan Andor felől faggatta.

— Hugó nagyon haragszik rá, — suttogta, — még a nevét se szereti hallani. Azt mondja, szerencsétlenségbe döntött bennünket... Maga is azt hiszi?

Könnyedén vállat vont.

— Hát...

— Beszélje rá az uramat, hogy hagyja abba az üzletet. Én úgy szeretnék innen elmenni. Ott van az a kis birtokunk, milyen nyugodt, szép életet élhetnénk rajta... Eleget dolgozott már, nem vagyunk szegények, fölösleges ebben a zűrzavaros világban még mindig erőszakolni a pénzszerzést.

— Nem értem...

Juda felhúzta szemöldökét.

— Mit nem ért?

— Amit mondott, asszonyom. Abbahagyni? Miért? Mi nem vagyunk olyan fajták, akik egy napon meggondolják magukat s nyugdíjba mennek! A mi munkánk egy életre fogja meg az embert. A hivatalnok leteheti a tollat, az orvos becsukhatja a rendelőt, de nekünk dolgozni kell. A pénz türelmetlen és követelőző szerető...

Hugó némileg felderülten lépett be s a diskurzus félbeszakadt.

— Sándor nagyon örült a hírnek, hogy visszajött, — mondta, — feltétlenül számít rá, hogy látja magát ma este. A vendégei vagyunk, azt mondta.

— Derék . . .

— Legalább szétnéz a klubban. Kicsit megváltozott ott minden, új arcokat látni.

Cecil szeme ragyogott.

— Mi is kimegyünk?

— Persze.

— Tudja, — fordul Judához, — néha hetekig nem mozdulunk sehová. Mi, akik azelőtt olyan mozgalmas életet éltünk. Úgy látom, maga jó hatással lesz az uramra.

Hugót hirtelen elöntötte az indulat. Kopasz feje kipirult, szemében vad láng lobbant fel.

— Mit panaszkodik? — rikácsolta. — Nem érti, hogy mi van itt? Nem érti, hogy nem szeretem, ha az utcán provokáló tekintettel bámulnak és utánam mormolják: zsidó így, zsidó úgy? Azt hiszi, énbennem nincsen érzékenység, öntudat? Hallott már ilyet?

Judához fordult s szenvedélyes mozdulatokkal magyarázta:

— Örökké ezt hallom. Nem megyünk sehová, itthon ülünk, miért húzódunk vissza az emberektől...

Cecil megpróbálta csillapítani:

— Ugyan, fiacskám . . . Nem magam miatt kívánkozom. De sokszor egészen kétségbeejt, hogy milyen levert, kedvetlen, gondterhelt. Magának volna szüksége kikapcsolódásra, szórakozásra.

— Nekem az nem szórakozás, hogy zsidózzanak úton-útfélen!

— Hát akkor miért nem hallgat rám és költözünk el Pestről?

— A faluba, tudom, — intett elutasítón. — Persze . . . Azt hiszi, a parasztok gyöngédebbek, mi? Az szebb lenne, hogy a falu gyerekei szaladjanak utánam az utcán és . . .

— Ugyan, ugyan, Hugó! Ne veszítse el minden józanságát . . .

— Borzasztó! Nem elég nekem, hogy ha kihúzom a lábamat a házból, már csupa kellemetlenség támad rám, még itthon is ilyesmiket kell hallanom! Hányszor könyörögtem már, hogy hagyjon engem békében, ne vigasztaljon, ne adjon tanácsokat!

Juda igen kínosan érezte magát. A családi jelenet cseppet sem volt ínyére, állást foglalni nem akart, mert ugyan melyiknek adhatott volna igazat, anélkül, hogy a másikat meg ne bántsa, s hallgatni sem lehetett.

— Ejnye, ejnye... — mondta meggyőződés nélkül, — mire való ez? Mesterségesen belelovalják magukat a haragba... Ne törődjenek azzal, ami odakint van...

— Könnyű ezt tanácsolni! — dohogott Hugó.. — de az ember idegei már nincsenek olyan kitűnő állapotban... S akkor ráadásul még ezek a komédiák is, itthon... Higyje el, sokszor úgy érzem, a feleségem is szemben áll velem! Ne haragudjék, Cecil, ez így van... Olykor a tekintetében látok valamit, pontosan azt, amit az utcán az idegenek pillantásában, a gyanakvás és megvetés egy fajtáját. Azt, hogy mi soha nem tartozhatunk igazán össze, hogy szívünk mélyén valójában soha nem értettük egymást s két halálosan ellentétes világot akartunk eggyéolvasztani...

Elhallgatott.

Cecil döbbenten nézte, tétova kifejezéssel arcán s tekintete segítségkérően fordult Judára.

Hugó most már egészen összeroskadt. Tenyerébe hajtotta homlokát, s úgy ült a mély karosszékben, mint akiből felszakadt élete nagy bűnének kínzó, de mégis jóleső, mert megkönnyebbítő vallomása.

— Mit beszél? — suttogta az asszony.

— Igen... — Hugó lassan bólogatott, de nem emelte fel arcát. — Pontosan így van... És mostanában gyakran eszembe jut szegény papa, aki ezt előre megmondta...

— Soha nem beszélt erről...

— Nem beszéltem... Minek? Úgyse változhatott volna meg semmi... Ahhoz túlságosan szerettem magát, Cecil... És ne vegye rossznéven, amit mondtam, maga nem tehet róla.

— De az Istenért, hogy juthat eszébe ilyesmi? Hát adtam én okot magának erre a gondolatra?

— Soha... Akarattal soha... Az ember az ilyesmiről nem tehet, nem felelős érte... Egy mozdulat néha... Egy tekintet... Egy szokás könnyed megmosolygása... Mit tudja azt maga!

— Borzasztó...

— Igen. A rokonaimat soha nem szerette. Úgy bánt velük, mint az idegenekkel, képtelen volt hozzájuk melegedni. Egy zárt, idegen világ volt a házban s én, csak én alkalmazkodtam mindig... Évekig egyebet sem tettem, mint igyekeztem magához hasonlítani, kedvében járni, elfelejttetni, hogy más vagyok, mint maga..

Cecil sírva fakadt, eltakarta arcát, felugrott és kiszaladt a szobából. Karcsú, menekülő alakja után csodálkozva tekintett Juda: hát így van ez? Milyen hosszú ideig irigyelte Reményi Hugótól az asszonyt, csodálatos szőkeségét, előkelő karcsúságát, s azt a valóban furcsa idegenséget, mely körüllengte törékeny derekát, nemes arcát...

Hallgattak.

Hugó tán észre se vette, hogy magukra maradtak. Kifáradt a vallomásban, mely úgy tört fel most belőle, visszatarthatatlanul, hogy belebetegedik, ha elfojtani próbálják. Háta görnyedt, egész tartása nagyon-nagyon öreges volt, — éveket vénült a pár perc alatt.

Juda tétován gyujtott szivarra és elgondolkodva fújta a füstöt. Igazán nem tudott mit mondani a férfinek, aki évekig mint követésre méltó példa lebegett előtte. Úgy akart ő is házasodni, mint Hugó, egy asszony segítségével lépni be abba a társadalomba, melynek taszító hatását érezte, a feleséget, mint jogcímet vinni karján a zárt ajtók felé... Hát ilyen ára van ennek? Éva... Persze... Mi egyéb volt őrjöngő vágyakozása feléje, mint egy idegen világ meghódításának, legyőzésének szenvedélyes akarása?

Hugó sóhajtott s lassan felemelte a fejét.

— Elment? — nézett körül, mintha bódulatból ébredt volna.

Juda bólintott.

— Nagyon megbántotta, azt hiszem...

Csodálkozó tekintet tapadt arcára.

— Megbántottam? Mivel? Csak az igazságot mondtam ki végre... Az igazságot, amely oly hosszú ideig fojtogatott.

— Csakugyan úgy érzi, hogy...

— Úgy.

Heves mozdulattal közelebb rántotta karosszékét Judához, megragadta kezét és szenvedélyes hangon ismételte:

— Úgy... Tudja, mint szenvedtem én éveken keresztül mellette? Hogy mivel fizettem meg azt a bolond ötletemet, aminek engedelmeskedve feleségül vettem? Jó... Nem mondom, felejthetetlen pillanatai voltak az életemnek, s talán, ha egyszer majd higgadtan gondolkodhatom rajta, a mérleg nem lesz olyan ilyesztően passziv, mint amilyennek ma látom... De nem érte meg, most azt mondom... A kisebbrendűség érzése soha el nem hagyott. Ha az ő rokonai, vagy barátai közé kellett mennem, mindig egy egzotikus teremtmény félszegsége érzett a viselkedésemen, tudom... Egy néger, vagy indián, akit titokban bámulnak, szagát szimatolják, csodálkoznak, hogy a kést és villát meg tudja fogni, hogy értelmesen képes felelni, ha kérdezik, — ez voltam én. Hányszor fogtam el pillantásokat, amelyek így fürkészték mozdulataimat, így lesték a szót, amit kimondok! A leereszkedés, melyben örökké ott volt az elnézés, hogy jó, jó, tudjuk, hogy zsidó vagy, de lásd, nem éreztetjük veled és emberszámba veszünk... S itthon az örök fájdalmas vonás a szája körül, az a mártir-glória, mely láthatatlanul is homloka körül ragyogott s örök szemrehányással azt juttatta eszembe, hogy tulajdonképpen áldozatot hozott, gyalázatot vállalt, amikor hozzám kötötte az életét...

Elhallgatott. Mélyen, nehezen lélegzett, homlokán finom cseppekben gyöngyözött a verejték.

(Folytatjuk.)

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A [illegible] felel: DR. [illegible]NISS FERENC felelős szerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-356. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. [illegible] évre 20 [illegible] félévre 10 P, negyedévre 5 P. Egyes szám ára 40 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal [illegible]. — Nyomatott a Stadium Rt. mélynyomó-körforgógépein. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

ROHAM ELŐTT...